

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

GUSTAV ISAKSEN

FC MIDTJYLLANDS 11'ER

TRÆSKIBE

Håndværk og
toldkrydseren

SKIVE BIBLIOTEK

SammenSurium
og aktivitet

IRLAND

En uge på
den grønne ø

Sammen Surium

**Menneskebiblioteket
Livetegning v. Line Jensen
Kvindelig sabelsluger
Elite-Poledancer Christian Baroni**

Latterklub + Teater Chicks + Ballonworkshop
Arabisk litteratur + Forfatter Birgithe Kosović
Live jazz + Verdens pinligste far
Underholdningsorkester

Skipperskrøner + TRAKO-børneteater + Veterankøretøjer
Booktalk + Guidet fælleslæsning + Flamingo-Kroket
og meget meget mere!

Følg med på www.skivebibliotek.dk, Facebook
og Instagram, hvor vi løbende afslører programmet!

Skive Bibliotek
Lørdag den 17. september
fra kl. 9.30!

 **skive
bibliotek**

**Mad & Drikke:
Rettrup Kær
Friland**

Indhold

NR. 20 / SEPTEMBER-OKTOBER 2022

- 04 Leder
- 06 Træerne ved Nautrup Kirke
- 08 Lysten til at finde svampe
- 14 Soja - nej tak!
- 18 Krydstoldjagt nr. 27 og det sejlede toldvæsen
- 20 Krydstoldjagten liv på Marienlyst
- 24 Træskibe
- 30 SammenSurium
- 36 Detektorhobbyen er populær som aldrig før
- 42 Gustav Isaksen
- 50 Studietur for kvinder til Irland
- 56 Annette Lind
- 60 Skive Jazzklub og planlægning
- 62 Danmarks-Samfundet og valdemarsdag i Skive

30

24

42

50

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

Månedsmagasinet har til formål at give et billede af det liv, der leves på vores egen omegn af Limfjorden.

Udgiver

Månedsmagasinet ApS
Sønderhede 7, Lihme, 7860 Spøttrup
Telefon: 2140 4541
www.maanedsmagasinet.com
Mail: info@maanedsmagasinet.com

Ansvarshavende redaktør

Claus V. Mikkelsen

Redaktør og korrektur

Inger Holm

Forsidefoto

Gustav Isaksen,
professionel forboldsspiller

Foto

Claus V. Mikkelsen,
hvis ikke andet er nævnt.

Layout

Ewa Laursen

Trykt hos

Specialtrykkeriet Arco, Skive
Oplag: 8.000 stk.

Distribution

Egnens dagligvarebutikker m.fl.

Hjemmeside og logo

Poul E. Nielsen

Annoncer

Priser: www.maanedsmagasinet.com
Telefon: 2140 4541

Næste nummer

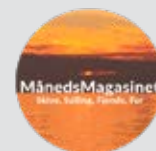
25. oktober 2022

De enkelte forfatters holdning er personlig og afspejler ikke nødvendigvis Månedsmagasinet ApS' synspunkt. Alle retigheder tilhører Månedsmagasinet ApS. Månedsmagasinet ApS tager forbehold for trykfejl og farveafvigelser, ligesom der ikke tages ansvar for tilsendt materiale uden aftale.

ISSN: 2596-8564

Magasinet er trykt på papir, der støtter bæredygtigt skovbrug verden over.

September-oktober

Et tegn på efterårets komme er træskibssejladsen Limfjorden Rundt. Vi har i denne udgave valgt at se på selve bygningen af træsejlskibe i to artikler. En om Fur Både- og Skibsbyggeri og en om toldkrydseren Marienlyst af Skive samt foreningen bag denne.

Et andet tegn på sensommeren og efteråret er mulighederne for at samle svampe. Korttegneren Erik Flarup giver gode råd om jagten på denne lækre spise.

En anden aktivitet, som også kræver både held, dygtighed og tålmodighed er jagten på fortidens metaller gemt i jorden. Museumsinspektør Ellen Østergaard fortæller om detektorfund.

Er man mere til indendørsaktiviteter, er Skive Jazzklubs aktiviteter en mulighed. Formanden for klubben, Peter Mikkelsen, fortæller om programmet.

Skive Bibliotek giver også muligheder for oplevelser. I en artikel kan du læse

om Sammensurium i september, og et opslag viser årets øvrige program.

For nogle år siden bragte MånedsMagasinet en artikel om den lokale unge fodboldspiller Gustav Isaksen. Siden har han spillet mere end 100 førsteholdskampe for FC Midtjylland. I en artikel kan du læse om hans hverdag, ambitioner og drømme.

Valdemarsdag 15. juni fejres igen i Skive med den lokale afdeling af Danmarks-Samfundet som arrangør. Formanden fortæller om det lokale arbejde.

En gruppe af egnens erhvervskvinder har været på inspirations- og fornøjelsestur i Irland. Rejsearrangør Inger Hvid Arensbach fortæller om turen.

De to gamle træer i Nautrups præstegårdshave og lindealléen op til kirken kan fuldstændig bjergtage Berit Brunsgaard, indvier hun læserne i.

Thise Mejeri og de økologiske andelshaveres målsætning er at udfase anvendelsen af soja. Det er lykkedes, fortæller Mogens Poulsen i en artikel.

I skrivende stund er der ikke udskrevet folketingsvalg. MånedsMagasinet har over de sidste fire år bragt artikler om politikere, deres ståsted og mærkesager.

Magasinet er upolitisk og har derfor udsat tilsvarende artikler til efter valget.

I stedet har lokalt forankrede folketingskandidater fået tilbud om annoncering på ens vilkår.

Rigtig god fornøjelse med læsningen.

Claus V. Mikkelsen
ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

HER KAN DU HENTE

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

SKIVE

Føtex
Kvickly
Fakta, Dalgas Allé
Coop 365, Asylgade
Coop 365, Frugtparken
Coop 365, Kirke Allé
Min Købmand, Rosenbakken

OPLANDET

DagliBrugsen, Balling
DagliBrugsen, Breum
DagliBrugsen, Durup
DagliBrugsen, Fur
DagliBrugsen, Højslev
DagliBrugsen, Lihme
DagliBrugsen, Oddense
DagliBrugsen, Rødding
DagliBrugsen, Selde

Bogmekka, Harre

Min Købmand, Hem
Min Købmand, Thise
Min Købmand, Nr. Søby
Spar, Jebjerg
Spar, Hald
Spar, Lem
SuperBrugsen, Glyngøre
SuperBrugsen, Roslev
Virksund Camping, Virksund

Og mange andre steder. Du kan også læse magasinet på vores hjemmeside:

www.maanedsmagasinet.com

Træerne ved Nautrup Kirke

AF BERIT BRUNSGAARD, BEBOER I NAUTRUP · FOTO BERIT BRUNSGAARD

Der står to træer ved Nautrup kirke. Når du ser dem, kommer du til at tænke på alle de fortællinger om træer, du har hørt gennem tiden: fra mytologier – sagn – eventyr – digte – Livets træ – Yggdrasil – dryader. Træerne rummer dem alle og er HELT vidunderlige. De er forskellige. Det ene er et bøgetræ, det andet et ahorntræ, men alligevel er de ens i deres størrelse, ælde og vælde, som tveæggede tvillinger.

Jeg ved ikke, hvor gamle træerne er. En venlig mand på kirkegården fortalte, at de faktisk oprindeligt er dannet af flere træer, der er groet sammen og blevet til et. Han fortalte også, at de står i et område, der engang hørte til den gamle præstegård og præstegårdshave. Den gamle

præstegård lå vest for kirken og lige op ad kirkediget. Efter en omfattende brand, der ødelagde gården, byggede man i 1879 en ny præstegård øst for kirken.

I en årrække var træerne delvist skjult af tæt bevoksning og krat, der var skudt op overalt på den gamle grund. Men for et par år siden blev der ryddet omkring træerne, så stedet nu minder om en rigtig kirkelund. I dag kan den besøgende sætte sig i en fin stensætning præcist mellem de to kæmpetræer og have front lige op mod kirken. Man skal være i meget lidt kontakt med sig selv og sine omgivelser, hvis ikke man gribes af en spirituel stemning, når man sidder der, og de dybe indåndinger ligesom kommer af sig selv.

Jeg glædes altid over den fine helhed, der er over den lille landskabsplet. Nautrup Kirke får somme tider hårde ord med på vejen i forskellige informationsmaterialer udgående fra kirke-, kultur- og turistinstanser med ord om, at kirken er blevet hårdhændet restaureret og berøvet sit oprindelige udseende. Stedet kommer til at lyde så underligt ligeegyldigt under disse ord. Mærkeligt nok nævnes de to spektakulære kæmpetræer i den omgivende kirkelund sjældent. Det gør i øvrigt heller ikke den smukke og velbevarede kirkegårdsallé med høje, slanke lindetræer, der strækker sig fra kirkelågen til våbenhuset, det fine lapidarium (red. et område, oftest i forbindelse med en kirkegård, hvor særligt bevaringsværdige minde- og gravsten opstilles) med de mange gamle gravsten og det ikkeødelagte kirkedige fuldt af biodiversitet og levende fortidsminder. Det nævnes heller ikke, hvordan man med gode, afmærkede vandrestier kan gå direkte fra kirken og ned i Nautrup Hulkær, der er det spændende kulturarvslandskab med mange

oldtidsminder og afvekslende naturtyper, der strækker sig i forlængelse af kirkens nære omgivelser.

Kirken, kirkegården, lunden og skovstykket understøttet af forbindelserne mellem både landsby og landskab er en fin oplevelse. Men det er de to træer, der virkelig gør det til et besøg værd. Kører du med A26 i det nordvestlige Salling tæt ved Sallingsundbroen, tager det få minutter at tage en afstikker til Nautrup Kirke, og fra parkeringspladsen fører en sti langs diget ned til træerne.

Hører du til typen, der stadig kan finde på at smøre en madpakke og sidde under et træ og spise den, så giv dig selv den oplevelse at vælge træerne ved Nautrup Kirke en gang. Kik op i en af de enorme kroner mod himlen langt borte og kik på de tusind farvenuancer i den furede bark tæt på, og har du børn med, kan de kravle op og atter op og måske finde A + L ridset ind i barken på et hemmeligt sted. ■

Lysten til at finde svampe

AF ERIK FLARUP, PASSIONERET ORIENTERINGSLØBER OG KORTTEGNER

Det er gennem de seneste år blevet mere og mere populært at plukke spisesvampe. Selv begyndte jeg for ca. 15 år siden, stærkt inspireret af en god bekendt, som i flere år havde plukket svampe. Vedkommende kom af og til forbi med en lille portion svampe, som min kone og jeg nød i fulde drag. Det at plukke svampe giver mig ro i sjælen, og man kommer hjem med både naturoplevelser og "guld" fra skoven.

Erik Flarup tager sig også tid til at plukke blåbær under jagten på svampe.

Vedkommende ville ikke fortælle mig, hvor svampene blev fundet. Siden har jeg fundet ud af, at det er absolut sjældent, at svampeplukkere vil afsløre deres "hemmelige" steder. En kvindelig bekendt, som er glad for svampe, og som ved, at jeg kan finde dem, spurgte mig sidste år, hvordan jeg fandt frem til dem. Hun er over 50, så det undrede mig, at hun ikke kunne finde dem selv, for hun bor ved Rold Skov.

Hun fortalte, at hun regelmæssigt fik kantareller af sin far, der er noget over 70. Hun fortalte, at hun ofte havde spurgt sin far, om hun måtte komme med på svampetur, men det måtte hun ikke. Han vil ikke fortælle sin egen datter, hvor han finder svampene! Så måtte jeg maile hende et detaljeret kortudsnit med afmærkning af, hvor der vokser kantareller. Glad mailede hun tilbage dagen efter med et billede af, at hun havde fundet 1200 g.

Et bevis på, at det bliver sværere at finde svampe: Den 6. august i år cyklede jeg en tur til en skov, hvor jeg tidligere har fundet mange kantareller. Der holdt over 10 biler i skoven, alle med mindst 2 personer og kurve og svampeknive!

HVOR VOKSER SVAMPENE?

Da jeg besluttede mig for selv at finde svampe, fandt jeg ud af, at det var ikke så let bare lige at finde frem til dem. Efterhånden har jeg fået det lært. Gennem min store passion for at tegne kort, der kan bruges til orienteringsløb, kommer jeg stort set gennem hele det skovområde, der skal tegnes. På den måde "falder" jeg af og til over områder med spisesvampe.

Det lykkedes mig efterhånden at finde flere steder med en del svampe. Det er især kanta-

reller, jeg går efter, og jeg har et par gode tip til nybegyndere: Det bedste er at få en erfaren svampeplukker til at vise stederne. Det, at man ser, hvordan svampene ser ud i skovbunden, samtidig med at den erfarne fortæller om svampene, er meget lærerigt. Desuden benytter jeg mig også af luftfotos, som man kan finde på internettet. Hvis der ud til et åbent område er et skovbryn med gamle løvtræer (især eg og birk), og hvor der i skovbunden er mindre buske eller graner – så har man et godt udgangspunkt. Dette gælder især for kantareller. Rørsvampene (fx Karl Johan) vil derimod gerne have åben skov; dette kan være både nåle- og løvskov. Pigsvampe vokser i åben skov, og det kan være både nåle- og løvskov.

For ikke at brede mig for vidt har jeg koncentreret min svampeplukning til de 3 nævnte arter, som jeg heller ikke forveksler med andre potentielt giftige svampe.

Og kære nybegyndere: Anskaf gerne en god svampebog, som I tager med i skoven de første gange, så I har noget at kontrollere efter.

Når man først har set og fundet en kantarel, tager man aldrig fejl.

HVORNÅR ER SVAMPENE KLAR TIL AT PLUKKE?

Svampe er meget afhængige af det rette vejr. Der skal helst være en periode med en konstant fugtighed, og så er svampene også afhængige af en lun temperatur.

Hvis forsommeren har disse forhold, kan der allerede inden begyndelsen af juli findes kantareller, der er store nok til plukning. Kantareller er derfor de første svampe, jeg plukker. Hvis disse vejrforhold fortsætter, kan det blive en meget givtig sæson.

Er betingelserne i orden, kan rørsvampene allerede være klar sidst i august. Det kaldes rørsvampe, fordi der under hatten ikke er la-

Kantareller i skovbunden

meller, men derimod en konsistens, der ligner ganske små rør. Denne konsistens er let at fjerne, og det gør jeg altid, inden jeg tilbereder rørhattene.

De bedste rørsvampe er Karl Johan og sommerrørhat. Men der er mange varianter, hvor "efternavnet" ender på rørhat.

Fælles for rørhattene er, at de ikke er giftige. Der findes dog varianter, som ikke er værd at spise, f.eks. galderørhat. Smagen er galdeagtigt bitter, men det antyder navnet jo også.

Sidst på sæsonen er det især pigsvampe, jeg går efter. Det er efter min opfattelse stadig en noget overset svamp. Langt de fleste pigsvampe er helt hvide, men de findes også i gullige og brune varianter. Pigsvampen kendes på en uregelmæssig, bølget hat, hvor der på undersiden sidder ca. 1 cm lange pigge, der let fjernes inden tilberedning.

Hvis der ikke kommer frost, kan svampesæsonen vare helt til november, men et koldt og

vådt efterår giver for det meste svampene en dårlig kvalitet.

FORDELE OG ULEMPER VED DE 3 FORSKELLIGE TYPER SVAMPE

Kantarellen er efter min mening en af de bedste spisesvampe, man kan finde i de danske skove. Den er let at genkende, og det er næsten ikke muligt at forveksle den med andre svampe. Den er gul med en ofte uregelmæssig hat, hvor der nede under og ned ad stokken er lamelagtige ribber. Den bliver næsten aldrig angrebet af insekter. I tørre perioder kan man dog se bidemærker efter mus, og der kan sætte sig en snegl under hatten. Den tilberedes med varme, fordi den rå kantarel er peberbitter. Denne smag forsvinder i tilberedningen.

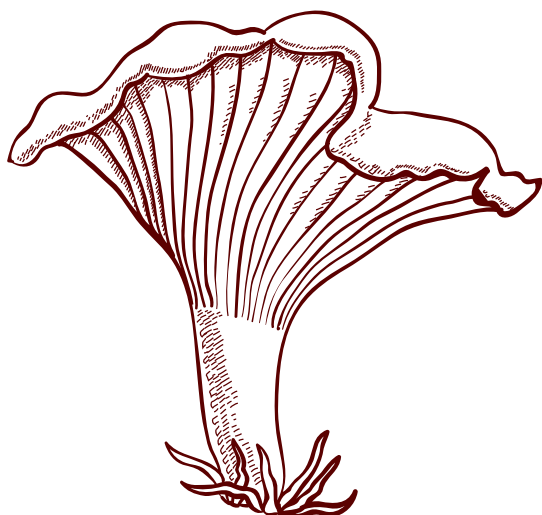
Rørsvampene anses af mange for den mest anvendelige type, da de også kan spises i rå tilstand. Og de kan tørres eller fryses – også efter tilberedning. Rørsvampene kendes på den traditionelle svampeform. Kødet er hvidt, og smagen kan være nøddeagtig. Hatten er ►

Den medbragte kaffe og kage nydes på rastepladsen – lige i midtpunktet for Jylland. Rastepladsen, hvor der er lige langt til Skagen og grænsen og til Vesterhavet og Kattegat.

“Kantarellen er en af de bedste spisesvampe, man kan finde i de danske skove.”

Erik Flarup, August 2022

SADELMAGER MØBELPOLSTRER

IRENE & POUL POULSEN

Tlf. 20 23 51 11

Væselvej 62, 7800 Skive

STRØGETS VINHANDEL **VINOBLE** STRØGETS VINHANDEL

STRØGETS VINHANDEL
NØRREGADE 1, SKIVE
TEL. 97 52 03 10

**DEN
PERFEKTE GIN
TIL GIN HASS**

Krydderurter, bl.a. perikum og røllike til produktion af forskellige typer dram, er sidegevinster på svampejagten.

Dagens høst. Når kantarellerne er stegt og stuvet i fløde på et stykke ristet franskbrød, har man en himmelsk spise.

næsten altid regelmæssig, brunlig på overfladen og lysere på undersiden i rørene. Man skal se godt efter, om rørhatten er angrebet af flue- eller myggelarver. Derfor er det bedst at plukke svampen, inden den bliver større end 10 cm i diameter. Så er svampen ung, bedst, og chancen for, at den har larver, er mindst.

Pigsvampen finder jeg først efter august. Den minder i konsistens meget om en champignon. Pigsvampen skal dog tilberedes, da den er bitter som rå. Den bevarer et forholdsvis godt "bid" efter tilberedning, og den er velegnet til frysning i den færdige ret. Muligheden for at forveksle pigsvampe med andre svampe er ikke mulig pga. de karakteristiske pigge. Det er sjældent, at pigsvampen angribes af insekter.

Fælles for de fleste svampe er, at de kan tørres. Dette gælder dog ikke pigsvampen, der bliver sej ved tørring.

HVOR MÅ MAN SAMLE SVAMPE?

Naturbeskyttelsesloven kan give nyttige oplysninger om adgang til offentlige og private ikkedyrkede områder.

Ifølge lovgivningen er der givet ret til – i begrænset omfang – at indsamle svampe til eget forbrug. Dette kan være svært at fortolke, og et gammelt mundheld siger, at man må plukke det, man kan have med i sin hat. I den forbindelse er der jo nogen forskel på, om man kommer iført en damehat fra galopderby eller en spejderhue.

På Naturstyrelsens naturarealer må der indsamles de svampe og bær, man ønsker, dog højst det, der kan være i en plastikpose. På de kommunale arealer gælder som regel det samme. Det vil dog altid være en god ide at kontakte offentlige ejere og især private ejere af naturarealer, hvis man er i tvivl. Læs evt. på deres hjemmesider om lukning for adgang pga. jagt eller restriktioner.

I de private skove må man færdes fra kl. 06.00 til solnedgang. Færdslen må kun være til fods, og du må kun gå på veje og stier. Du må derfor ikke gå bort fra stierne og ind mellem træerne, selvom det er dér, der oftest er flest svampe.

Bemærk: Enhver indsamling til erhvervsmæssig brug kræver altid ejerens tilladelse. Derfor kræver indsamling til brug for f.eks. hoteller, cafeterier, kroer, forretninger, kursuscenter, torvehaller, markeder m.fl. altid skovejeren tilladelse – uanset hvem ejeren er.

Inden svampeturen er det en god ide at iføre sig passende fodtøj. Medbring gerne en svampekniv med en børste, så det værste snavs kan fjernes i skoven. Om man lægger svampene i en pose eller en kurv, er mig ligegyldigt. Posen kan man holde fri for blade og grannåle, mens en kurv i tæt bevoksning samler blade m.v.

På internettet findes gode eksempler på svampenes udseende.

Rigtig god jagt! ■

Professionelt trykkeri med **kærlighed** til håndværket.
Vi sætter en **ære** i at levere flotte bøger, magasiner
og kataloger.

Specialtrykkeriet Arco III

Gemsevej 7, 7800 Skive · T +45 96 16 52 00
info@specialtrykkerietarco.dk · www.specialtrykkerietarco.dk

Vi afhjælper akutte kloakproblemer som tilstoppet kloak, afløb, faldstamme eller toilet samt stoppede nedløbsrør eller vand i kælderen, men vi tilbyder også faste tømningsordninger for f.eks. septiktanke, vejbrønde, olie- eller fedtudskillere, spuling af kloaksystem eller tanke, samt sugning i forbindelse med underboring.

**Kontakt vores
døgnservice på
tlf. 51 71 50 92**

WWW.SALLINGKLOAK.DK

THISE MEJERIS landmænd siger:

SOJA – NEJ TAK!

ET VIGTIGT SKRIDT I DEN RIGTIGE RETNING

Thise Mejeri er et andelsmejeri, som ejes af 72 landmænd/andelshavere. Efter en længere proces har landmændene enstemmigt besluttet at ophøre med at fodre køer, ungdyr og kalve med soja. Med virkning fra 1. oktober 2022 er Thise Mejeri et sojafrit område – et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Dansk landbrug er for øjeblikket helt afhængigt af importeret soja til fodring af fjerkræ, svin og malkekøer.

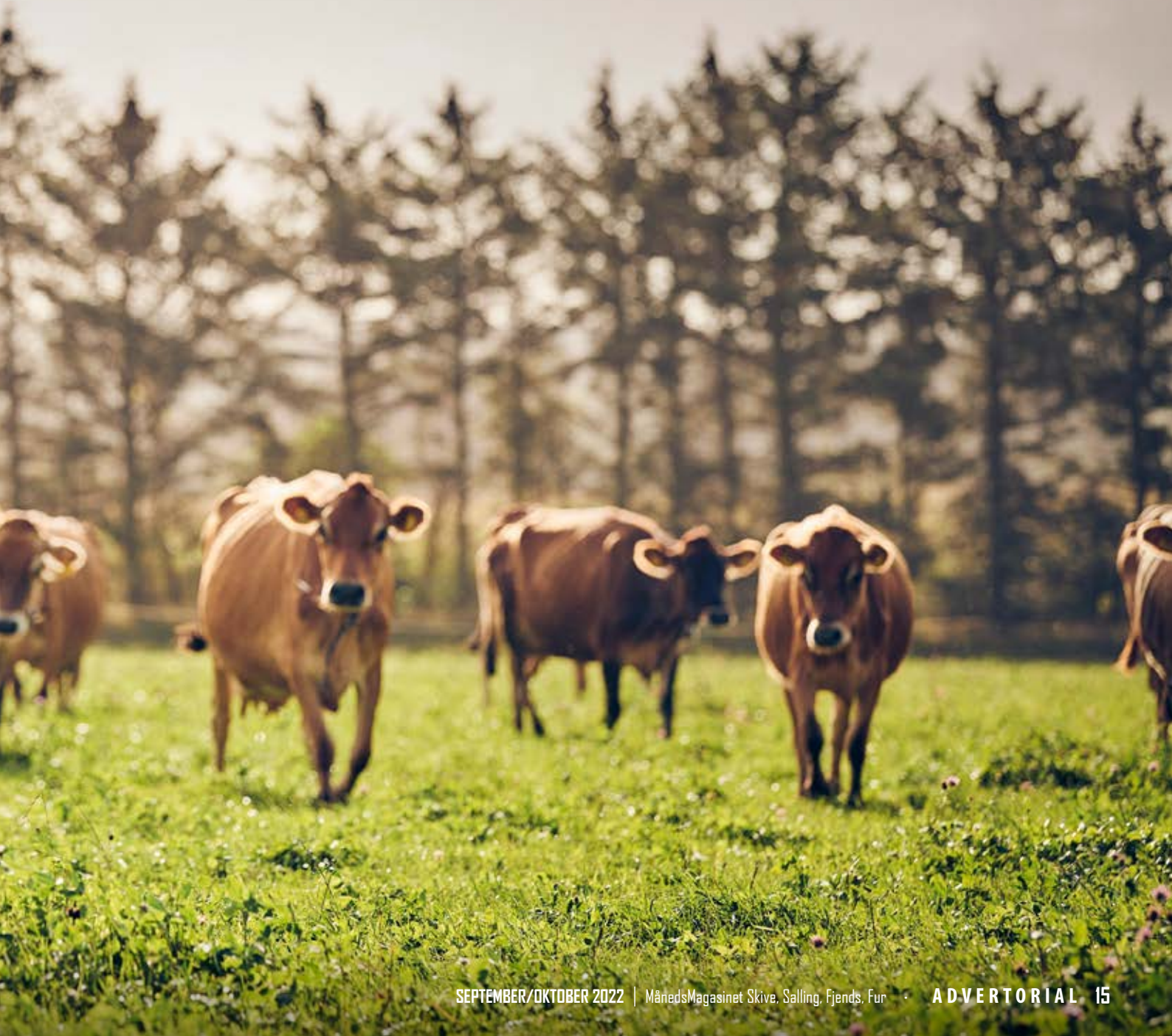
Soja dyrkes overvejende på arealer, hvor der tidligere var regnskov eller anden natur, og den stadigt stigende globale efterspørgsel efter soja bevirker, at der nu ryddes mere regnskov end

nogensinde før – til skade for natur, biodiversitet og klima.

Lige nu importerer vi i Danmark 1,7 mio. tons soja, som dyrkes på et areal svarende til størrelsen af Sjælland, Falster og Langeland tilsammen. Uden den klima- og naturskadelige sojaimport kan vi slet ikke opretholde den meget store animalske produktion herhjemme.

De fleste Thise-andelshavere har tidligere anvendt importeret (økologisk) soja til fodring af køer og kalve, men snart er det slut.

Nu skal køer og kalve fodres med proteinafgrøder, f.eks. hestebønner, ærter og lupiner, og erfaringerne fra Thises landmænd viser, at sojafri fodring sagtens kan lade sig gøre. Hverken mælkeydelse eller driftsøkonomi tager skade af sojastoppet.

Ærter

MANGE BÆKKE SMÅ ...

Måske kan vi også på en lang række andre områder ændre vores adfærd i en mere bæredygtig retning, uden at det koster blod, sved og tårer. På Thise Mejeri arbejder vi med en bred vifte af tiltag, som hver for sig går i den rigtige retning:

- Vi køber vindmøllecertifikater, og den merpris, vi betaler for al vores elektricitet, bidrager til at understøtte udbygningen af vindkraft i Danmark.
- Vi har udskiftet naturgassen med et flisfyr, hvor vi f.eks. anvender udtjente paller som brændsel. Lige nu arbejder vi med at opbygge et system, hvor vi anvender træ fra andelshavernes udtynding af læhegn som en bæredygtig energikilde. Selvforsyning er på papiret inden for rækkevidde.
- Vi har etableret solceller på vores nye lagerbygninger; produktionen dækker 8 % af mejeriets elektricitetsbehov.
- Vi arbejder med at kortlægge mulighederne for en yderligere udbygning af varmen- og vandindsparingen på mejeriet.
- Mens vi venter på, at der bliver udviklet store batterier/motorer, som kan køre på elektricitet, biogas eller brint, har vi fokus på, at vores lastbilchauffører kører så energifornuftigt som overhovedet muligt. Vi registrerer fortsat små fremskridt.
- Mejeriets firmabiler kører på el – det er et krav. Indtil videre drejer det sig om 8 eldrevne firmabiler, og flere er på vej.
- Vi anvender i stigende grad genanvendt plast til plastbægre og spande – plast, som efter endt brug kan genanvendes.

Ingen af Thises mange indsatsområder løser mejeriets klimaaftryk, men hver for sig er der tale om små ryk i den rigtige retning. Vigtigst af alt er måske, at klimaudfordringerne er

kommet øverst på mejeriets dagsorden. Alle eksisterende rutiner på mejeriet og samtlige nye tiltag bliver vendt og drejet ud fra en bæredygtighedssynsvinkel. Klima, natur og biodiversitet har fået en fremtrædende plads i hele mejeriets tankesæt. Selvom tiltagene hver for sig kan synes små, så får de måske afledte effekter, for hvad nu, hvis:

- andre økologiske mælkeproducenter og mejerier lader sig inspirere af Thises initiativ og dropper sojaen? Så vil der opstå et stort behov for, at endnu mere dansk landbrugsjord omlægges til økologisk dyrkning, så vi i Danmark kan blive selvforsynende med proteinafgrøder som f.eks. ærter, hestebønner og lupiner. Måske sættes en positiv, selvforstærkende proces i gang, et lavineskred – og hvis vi tænker endnu videre og endnu vildere:
- Hvad nu, hvis Thises eksempel breder sig til resten af dansk landbrug, økologisk og konventionelt, så vil resultatet blive en markant reduktion af dansk landbrugs samlede klimabelastning.

De store udfordringer, vi som verdenssamfund står overfor, kan ikke løses med et quickfix, der skal en bredspektret indsats til i skøn forening med det lange, seje træk. Politikerne bærer et meget stort ansvar, men vi kan som virksomheder og som enkeltindivider ikke bare læne os tilbage og overlade problemløsningen til Christiansborg og til FN; dertil er udfordringerne for store.

Vi skal alle tage ansvar og tage action, for som den danske digter Carl Scharnberg formulerede det for mange år siden:

”Ingen kan alt / Alle kan noget / Sammen kan vi ændre verden.”

Thise Mejeri – ALDRIG FÆRDIG – ALTID PÅ VEJ

Lupiner

Hestebønner

FIND DIT TALENT

Vi dyrker det!

Vi ses til
Efterskolernes Dag
søndag 25. sep.
kl. 13- 17

Se linjefagene
i aktion

- ☀ 9. kl. (tilbud om student exchange)
- ☀ Almen 10. klasse
- ☀ Projektklasse i 10. kl. (student exchange)

Unikke oplevelser i et fedt fællesskab.
6 timers linjefag for enhver smag i top-
moderne faciliteter og et trygt læringsmiljø.

Salling-Efterskole.dk, Nørreallé 1, Jebjerg, 7870 Roslev

SALLING
efterskole

Krydstoldjagt nr. 27 og det sejlene toldvæsen

KRYDSTOLDVÆSENET

Toldvæsenets opgave er og har altid været at opkræve den told og de afgifter, som statsmagten pålægger varehandelen. Der er altid mennesker, der vil undgå at yde deres bidrag til samfundet, og det har de bl.a. gjort ved at smugle.

For at sikre landet de nødvendige skatter og afgifter og imødegå et tiltagende smugleri opretter Frederik den Sjette ved bekendtgørelse af 1824 et krydstoldvæsen. Man begynder straks herefter at opbygge et samlet sejlene

toldvæsen, og fra 1827 er krydstoldvæsenet en realitet, og krydstoldjagt nr. 27 er et af væsenets skibe.

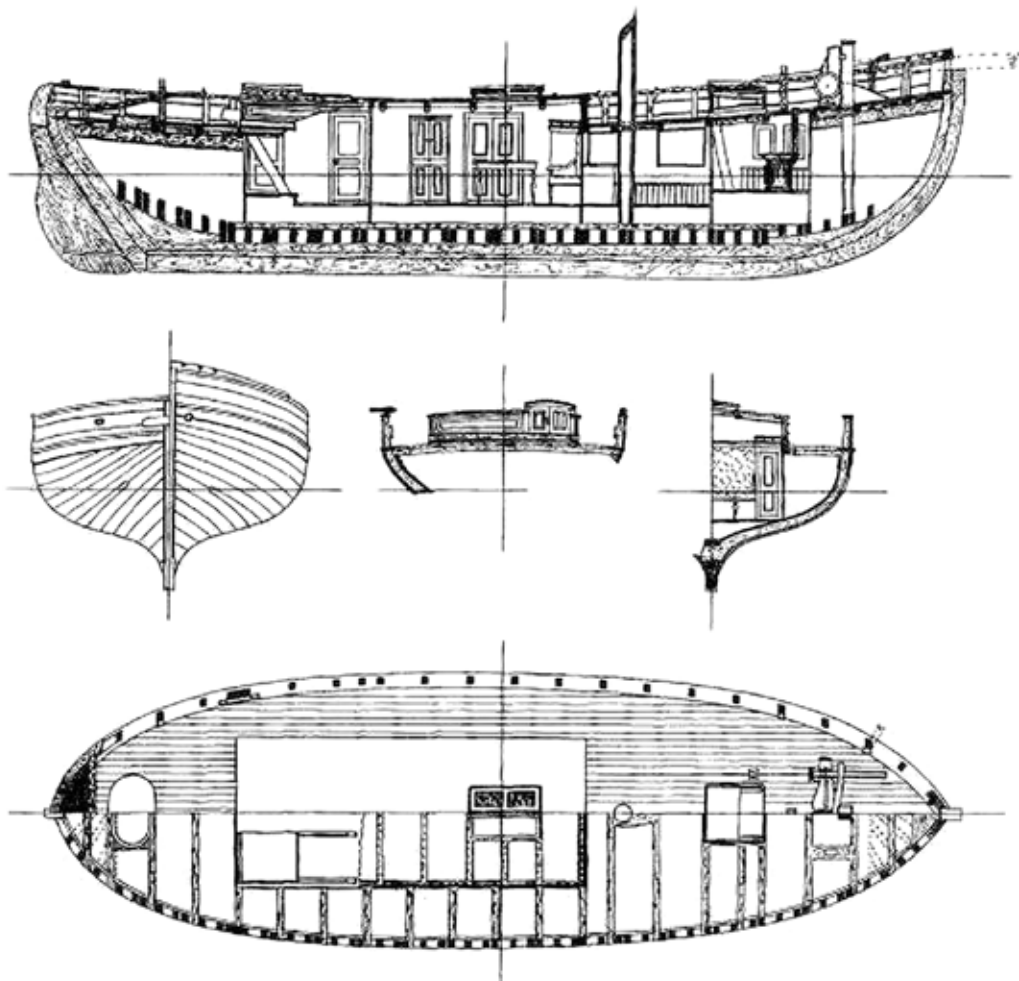
SKIBENE

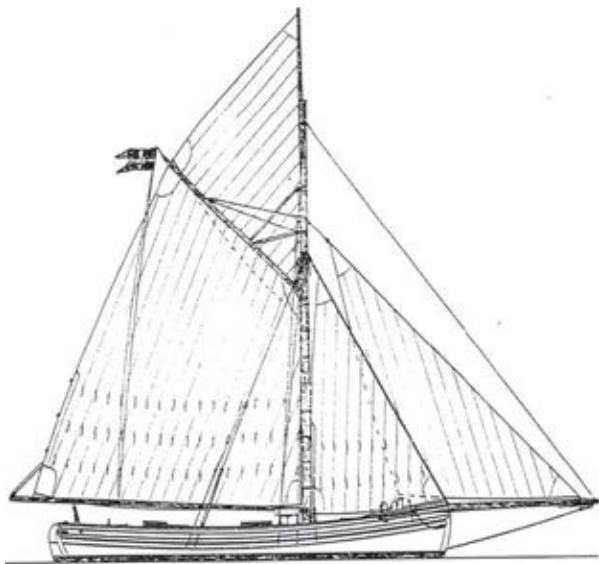
Hvert fartøj får et område at varetage, og krydstoldjagt nr. 27 får sit virke i Køge Bugt. Toldjagterne skal opdage og om muligt forhindre ulovligheder. Opgaven bliver at kontrollere skibes last, inden de når i havn, og sikre, at plomberinger og segl er i orden. For at kunne udføre sit erhverv som krydstoldjagt er skibet udrustet med en falkonet (red. en småkalibrer forladekanon med relativt stor længde, oftest af bronze) og et mindre antal geværer og sabler.

Når et skib skulle bordes, blev et flag hejst med indskriften Kongelig Toldkrydser. Har signaleringen ikke den tilsigtede virkning, har krydstoldfartøjerne ordre til at benytte falkonetten. Først med løse skud. Har det heller ikke den ønskede virkning, så med skarpe skud og forfølgning.

Til at sejle jagten og udføre kontrolarbejdet er der en toldbetjent og en assistent samt to sømænd om bord. Den oprindelige aptering omfattede derfor et lukaf forude til de to sømænd og kabys med komfur, salon og kamre til assistenten og toldbetjenten.

Skibsbygmester Niels Frederik Hansen, født i Odense i 1850, fik stor betydning for krydstoldvæsenet og byggede også krydstoldjagt nr. 27 i 1892 på

sit værft i Odense. Hans værft byggede i alt 16 krystoldjagter, og det er hans tegninger, vi har anvendt til at bygge Marienlyst af Skive.

NR. 27'S SKÆBNE

Krystoldjagt nr. 27 blev efter ophævelsen af krystoldvæsenet trukket væk fra Køge Bugt og udstationeret som toldfartøj i Odense indtil 1911 under navnet Odense Fjord. Herefter blev det solgt som lystfartøj til fire forskellige ejere. Skibet sluttede som fragtskib under navnet Hela. I 1956 i tæt tåge gik Hela på grund ved Snave Røn ved Kerteminde, forliste og udgik herefter af skibsregisteret.

SØSTERSKIBE

Af de oprindelige krystoldskibe er der kun et par stykker, der sejler. Det ene er museums-skibet Viking af Svendborg, bygget af Niels Frederik Hansen i 1897 som krystoldjagt nr. 16. Viking er ca. 2 meter kortere og lidt smalere end nr. 27. Hun vedligeholdes af et både-laug, som sejler repræsentative sejlads for Svendborg Museum og Svendborg Kommune. Viking har besøgt Skive Havn flere gange i forbindelse med Limfjorden Rundt-sejladsen.

Hobro Værft er godt i gang med at restaurere krystoldjagt nr. 7, et søsterskib til nr. 27. Vi anvender hele vejen de samme tegninger og har også et samarbejde med Hobro Værft. Værftet har en udstillingsbygning, hvor man også kan følge restaureringsarbejdet og er bestemt et besøg værd.

RINGEN SLUTTES

Den 25. august 2022 er krystoldjagt nr. 27 atter i vandet – denne gang i Skive Fjord. ■

HANCOCK - smag forskellen...

Vi brygger det bedste øl

- til dig der kan smage forskel ...

Det er filosofien bag vore produkter, og bl.a. derfor brygger vi stadig efter de gamle metoder.

Traditionelt håndværk – tager tid

Vore produkter er alle brygget med den dybeste respekt for de naturlige processer, der ligger til grund for ølbrygning, f.eks. kold gæring og lagring ved 0 grader fra 7 uger og helt op til 2 år. Det er gammelt traditionelt håndværk uden industriprocesser og uden tilsætning af vand ved tapping.

Råvarer i rundhåndede mængder

Til alle vore øl anvender vi kun malt af bedste kvalitet, ligesom verdens fineste og dyreste humle, den tjekkiske Saaz, anvendes til alle varianter. Saaz er i øvrigt, blandt øl kenderne rundt om i verden, altid et tydeligt tegn på godt øl.

Det er derfor, du kan smage forskel!

Kvalitet siden 1876

Trægulve
Væg-til-væg tæpper
Klinker
Løse tæpper
Linoleum
Gardinløsninger
Markiser

Garantbussen

Book uforpligtende
hjemmebesøg på
www.garant.nu

Garant Skive
Brich Gulve & Gardiner
Katkjærvej 1, 7800 Skive
97 52 69 99, www.garant.nu

Garant
Tæpper Gulve Gardiner

Søsætning i Skive Havn
den 25. august 2022

KRYDSTOLDJAGTENS LIV PÅ MARIENLYST

AF EJGIL BRUN KRISTENSEN, FORMAND FOR SKIVE TRÆSKIBSLAUG
FOTO EJGIL BRUN KRISTENSEN

IGANGSÆTNING AF PROJEKTET

Produktionsskolen i Skive har gennem årene bygget flere små både, bl.a. limfjordssjægte. I 1995 har skolen mange overvejelser om at bygge et større skib for at kunne tilbyde sejlads på Limfjorden til egnens unge. Nu skal der findes en velegnet type, og Skibsbevaringsfonden tilbyder skolen et gammelt skib, som skal restaureres fra top til bund.

Valget falder i stedet på at bygge en tro kopi af toldetatens velsejlende krydstoldjagt nr. 27, der med sin lave dybgang og 12 køjepladser vil være velegnet til sejlads med unge mennesker på Limfjorden.

Med velvillig bistand fra toldmuseet tager bådebygger Ole Brauner og et hold elever fra Produktionshøjskolen Marienlyst til København og finder alle tegningerne fra 1890 frem fra Rigsarkivets gemmer. Efterfølgende går de i gang med at bygge skibet.

Frem til 1999 når produktionsskolen at få skroget gjort klar til beklædning med planker. Spanterne er rejst, og dæksbjælkerne lagt. Vaterbord og lønning færdiggjort. Kølgang og første bord sat på og bly til kølen monteret.

Her går byggeriet i stå på grund af ændring i elevgrundlaget, og skibet venter nu på sin videre skæbne.

KRYDSTOLDJAGTFORENINGENS MEDVIRKEN

Venner og interesserede omkring produktionsskolen så en mulighed for at støtte byggeriet med frivillig arbejdskraft og dannede en krydstoldjagtforening i 2008, der skulle drive

skibet, når det var færdigbygget. Foreningen vil, at skibet skal tjene et almennyttigt formål til glæde for unge og ældre, og den ønsker at være samlingspunkt for den maritime kulturarv i Skive.

1995: kølen lagt og spanterne var på vej.

Den går straks i gang med at skaffe midler, og i 2011 er der indsamlet 400.000 kr. I mellemtiden er elevgrundlaget ændret igen, så nu kan produktionsskolen påtage sig opgaven med at bygge skibet færdigt.

I 2011 bliver der oprettet en samarbejdsaftale mellem produktionsskolen og krydstoldjagtforeningen, og formålet er, at foreningen skal støtte byggeriet med økonomiske midler og drive skibet, når det er færdigbygget. Produktionsskolen skal forestå byggeriet med hjælp af elever, levere træ mv.

Byggeriet kommer i gang igen, og beklædning med planker udvendig kan afsluttes i 2014. ►

De frivilliges hygge og samvær i kaffestuen på Marienlyst er en del af projektet.

Scandækket og vaterbordet afsluttes i 2015. De indvendige planker er på plads i 2017. Motor indkøbes med midler fra krydstoldjagtforeningen og monteres i 2018. Herefter kan dækket påbegyndes.

Nu går byggeriet i stå igen, da produktionsskolen bliver afviklet og overgår til at blive en FGU-skole (Forberedende Grunduddannelse, red.).

NY SKIBSREDER

FGU vil afhænde skibet, og nu er gode råd dyre. Foreningen indkalder til medlemsmøde for at spørge hinanden, om vi kan klare færdiggørelsen med en blanding af frivillig arbejdskraft og professionel hjælp. Det bliver

vedtaget, og foreningen tilbyder i 2020 at købe skibet til vurderingssummen på 685.000 kr. med en udbetaling på 100.000 kr. og pant for restbeløbet. Nu er vi så blevet skibsreder.

Med en kæmpe indsats af en række frivillige og professionel hjælp færdiggør vi dækket, ruffet og skanseklædningen samt låger, skydekappe, skylight, elinstallation og aptering i kahytter. I løbet af de sidste måneder er skibet malet alle steder med tre lag linolie. Der er blevet arbejdet på højtryk, da Produktionshøjskolen Marienlyst er solgt til nedrivning, og vi skal være ude senest 1. oktober 2022.

Vi bliver heldigvis klar til søsætningen den 25. august 2022. ■

Valkyrien under Træskestævnen i Limfjorden Rundt. Marienlyst af Skive er et par meter længere end Valkyrien og får samme rigning og sejlføring.

SÆT X VED

IB BJERREGAARD

Din lokale erfarne og troværdige stemme, der vil kæmpe for Midt- og Vestjylland i Folketinget.

- Skive Sundhedshus skal være et af de nye nærhospitaler.
- Skives decentrale uddannelser skal fastholdes og udbygges.
- Statsvejene til og fra Skive skal forbedres.

Skibe, joller og pramme af træ, der bliver drevet frem af enten sejl eller årer, er udviklet på baggrund af generationers erfaring og bygget ud fra overleveret viden. Fartøjerne er designet til forskellig brug og udformet alt efter, hvor de skal sejle, på fjorden eller i Vesterhavet. Disse skibe skabes af skibstømmeren, der udfører et gammelt håndværk, som langsomt er ved at forsvinde.

BEDDING OG BÅDEBYGGERI

Der er ikke tvivl om, at der langs Limfjordens kyster har ligget en lang række ophalesteder, hvor man har bygget og vedligeholdt både. Vi kan stadig se dem ved fiskerhusene i Gylden dal og Ålbæk eller ved Nymølle.

I Skibsted Fjord nord for Thyholm samlede Knud den Hellige i 1085 vikingetidens sidste ledningsflåde for togt mod England. Togtet blev dog aflyst pga. høsttiden.

Ved Harre Vig er det to volde i strandkanten, nauster, som er skibsstader. De er måske lavet af vikingerne eller lidt senere i middelalderen. Her har man bygget og vedligeholdt skibe eller blot halet fartøjerne op for vinteren, så de kunne stå mere beskyttet.

På stranden ved Åsted og Nørreeng lå der tidligere et bådebyggeri, som blev drevet af både-

bygger A. P. Andersen. Senere med hjælp fra sønnerne Thorvald og Robert Felix, som også forblev bådebyggere hele livet. Det fortælles, at de byggede stærke både, fx sten-koggen. En fladbundet skibstype med stor lasteevne, hvor byggeteknikken stammer fra 1100-tallet.

Limfjordslandets primære transportform var både og pramme drevet frem ved sejl og åre. Velstanden for egnen hænger sammen med transportmulighederne. Skibsbyggeriet var helt centralt, og arven fra vikingetidens skibsbyggeri er overleveret fra generation til generation.

FUR SKIBS- OG BÅDEBYGGERI

Den 72-årige skibstømmer Niels Harborg fortæller om faget og Fur Skibs- og Bådebyggeri, som han har drevet i mere end 36 år.

Niels Harborg er født og opvokset på vestkysten ved Vejers Strand, ikke så langt fra Varde og Esbjerg. Her boede han i 36 år, indtil familien flyttede til Fur. Han stod i lære som skibstømmer hos Brdr. Lauridsen i Esbjerg.

Som 32-årig skibstømmer udlevede han sin drøm, og sammen med sin kone Birgit Harborg byggede de selv deres skib, en sejlbåd bygget i lærk på eg og kaldet Lappedykkeren. Håndværk, træ og sejl hele vejen igennem. Han lagde kølen for enden af deres selvbyggede bjælkehus i Vejers, der lå i 3. klitrække, lige ud

TR

til Vesterhavet. Han og hans kone byggede på båden i 2½ år. Herfra blev den kørt til Hvide Sande og søsat.

Tre år senere var familien på sejltur til Fur i sommeren 1985. De søgte ly for dårligt vejr i Fur Havn. Dagen efter lagde familien sig for anker i vigen lidt vest for havneindløbet, lige ud for Fur Skibs- og Bådebyggeri – faktisk dér, hvor skinnerne til ophaling ligger i dag. Værftet, hvis man kan kalde det sådan, havde været nedlukket i 14 år.

Niels Harborg fattede interesse for stedet. Det lå godt, og han ville gerne være selvstændig. Det endte med, at han købte stedet og flyttede med sin kone og to børn til Fur. I juli 1986 kunne Fur Skibs- og Bådebyggeri igen åbne.

BÅDEBYGGERI OG BEDDING

Pladsen er på godt en halv hektar lige ned til den østvendte Pulse Vig, der har en fin dybde. Omkring 30 m fra vandkanten er der mere end 3 m vand.

Niels Harborg har ændret ophalerstedet. Han udlagde skinner, så bådene kan trækkes op med et 10 t kraftigt spil.

Skibet sejlede ind i et solidt jernstativ monteret på en transportvogn med jernruller, dvs. hjul, der kørte på skinner. Når ophalervognen står på skinnerne på bunden af vigen, er der godt 2,3 m vand over vognen ved daglig vandstand. Herfra trækkes skibet på land.

Når skibet er kommet op, kan vognen med stativ flyttes til siden via forbindelsesskinnen og ind i hallen. Skinesystemet smidiggør flytning og er medvirkende til, at der samtidig kan være adskillige både på beddingen.

Niels Harborg har selv stået for konstruktionen og over årene bygget nye værkstedshaller. ▶

Kutter fra Nykøbing tages på land.

Bunden skal spules og males.

Kutteren sejler ind i vognen, som trækker den på land.

ÆSKIBE

LÆRK PÅ EG – OG EG PÅ EG. SE, DET ER ET RIGTIGT SKIB

Et par naboer kommer forbi til en snak og en kop kaffe.

Daniel Christensen har en tømrervirksomhed. Kollegaen Karl Tousgaard, "Kalle", arbejdede som skibstømrer i Nykøbing Mors. Skipper Poul Erik Haubro fra Nykøbing

Omkalfatring – den gamle beg og tjære udskiftes.

Det er som et Wunderkammer at gå rundt i værkstedet. (Et Wunderkammer er et fænomen, som stammer fra 1500- og 1600-tallet. Her blev kuriøse genstande, knogler, fossiler og mineraler fra naturens verden udstillet side om side med videnskabelige måleinstrumenter, kunsthåndværk og kunst).

I Wunderkammeret ligger der træ overalt. Forskellige slags, tykke planker, stammer, der er skåret op; rester, skabeloner, maskiner, håndværktøj, beslag og reservedele. Noget er genkendeligt, andet specialværktøj kender kun en bådbygger, som er vant til at bruge det.

Niels Harborg fortæller, at det mest er eg og lærk, der bruges. Det ligger i alle tykkelser, bredder og længder. Vi går også forbi nogle teak- og mahogniplanker. Og med et nik siger Niels, hvilken særlige slags mahogni plankerne er lavet af. "Den slags mahogni kan man slet ikke købe længere", nævner han i forbifarten.

Normalt lagres træet i 4-5 år, inden det skal bruges. Niels får sit træ fra et dansk savværk, som han

har arbejdet sammen med i mange år. De ved, hvilken kvalitet træet skal have.

INGEN LIGE SIDER

Bådbyggeri er et ypperligt håndværk. Ingen lige sider, ingen rette vinkler. Niels forklarer, hvordan man mærker træ op med prikker og ved at trække en streg. På båndsaften kan planken skæres til. Der høvles og tilpasses. Her kommer både øjemål og erfaring i spil, for her kan håndværket ikke erstattes af en maskine.

Det tilpassede og klargjorte træ (bor eller spanter) lægges i en varmekasse og dampes, hvis det skal formes i en bue. 1 time pr. tomme tager det. Når træet kommer ud fra dampkassen, kan det formes til skibssider, som bor eller spanter. Nogle skibe bliver klinkbygget, på andre skydes plankerne tæt sammen.

Hvert stykke træ vurderes inklusiv årer og knaster. Hvordan det skal vende, og hvad, det skal bruges til, vurderes også. De forskellige trætyper har hver deres egenskab, både mht. styrke, holdbarhed over for fugt og vand. Noget skal lakeres, andet kan stå råt, evt. kun med en oliebehandling.

Niels fortæller, at hans sejlskib Lappedykkeren er kravelbygget. Det vil sige, at plankerne sættes sammen, kant på kant og tættes med værk bestående af opkradset tovværk eller blår. Værket drives ind i fugerne med et kalfatrejern og mættes med beg – en tjærelignende substans. Dette benævnes kalfatring og er den gængse måde at tætne træskibe. Lappedykkerens samlinger er dog tætnet uden beg, men med linoliekit (glarmesterkit), som selv efter 35 år fortsat er helt tæt.

Fraskåret træ gemmer han. Det kan nemlig bruges til en jolle eller pram. "Det går ud på at bruge det mindst mulige stykke træ hver gang", forklarer skibstømreren, "Det giver den bedste økonomi".

1 KUTTER PR. ÅR

Niels Harborg fortsatte efter sin læretid med at arbejde som svend og skibstømrer i Esbjerg i mere end 15 år ved Brdr. Lauridsen, der er blandt de mere kendte kutterbyggere i byen.

Hvert år lavede de som regel en nybygning for på den måde at holde svendene beskæftiget om vinteren. Sommeren gik med reparationsarbejde.

De var et hold på 6-7 skibstømrere, som hver vinter lagde kølen til en 50 t fiskekutter. Hele vinteren arbejdede de på kutteren. Efterhånden som den blev klar, kom 2-3 skibssnedkere og lavede selve apteringen af køjer, skabe, kabys mv. Senere stødte maskinfolkene til og installerede motoren.

Kutterne kunne være bestillingsarbejde af fiskere, som regel fra Skagen; to gik dog til Hvide Sande. Det var nogenlunde fast, at de fra sidst i 1970'erne byggede en ny kutter hvert år. Hvis der ikke var bestillinger, så byggede de bare en kutter, der senere blev solgt.

Kutterens design var blevet udviklet gennem overleveret erfaring. Kutteren skulle være fladbundet, så den kunne sejle ud og ind over revlerne og trækkes op på stranden. Bagerst skulle den være bred, det samme gjaldt siden af bunden, så den nærmest kunne surfe på medløbsbølgerne. Kutteren fik til sidst mast og støttesegl, så de kunne stabilisere fartøjet.

Konstruktionen var vigtig. Kutteren skulle kunne skyde en god fart frem og tilbage mellem fiskepladserne, hvilket var en afgørende parameter.

Værftet havde træ liggende til 4-5 nye både. Træet skulle lagres og tørres, inden de gik i gang med bygningen. Så det krævede en del økonomi at have materialer liggende til hele 5 kuttere på omkring de 50 t.

Det var normalt, at fiskerne kom og ville have et nyt skib med ganske kort varsel. Kutteren skulle ind imellem leveres inden årsskiftet af hensyn til årsregnskabet, støtteordninger og forskellige regler. Man var dog aldrig sikker på, om der kom nogen bestilling, så det krævede kapital og opsparing at have et værft – og til tider lidt is i maven.

Efterhånden gik man mere over til stål eller glasfiber, og efterspørgslen efter nybyggede kuttere af træ faldt.

Fiskeriet ændrede sig også. Fiskeflåden kom til at bestå af endnu større fiskefartøjer med stor kapacitet, både mht. trawl, motorkraft og lasteevne. Faktisk blev de så store, at de kunne sejle både på Atlanten og i Norskehavet.

Kystfiskeriet ind over strandene undergik store forandringer og blev industrialiseret med havnene i Esbjerg, Hvide Sande, Torsminde, Hanstholm, ►

Lappedykkeren ligger i Fur Havn. Det er et træskib bygget af Niels Harborg over 2 år og søsat i 1982.

Træskibssejladser Limfjorden Rundt 12.-17. september 2022

I forbindelse med træskibssejladser Limfjorden Rundt er der mulighed for at se træskibe i stort antal. Sejladserne over en lille uges tid går bl.a. til Fur Havn den 16. september og ender i Skive Havn den 17. september. Alle deltagende sejlskibe har været anvendt erhvervsmæssigt eller som skoleskibe.

Hirtshals og Skagen som de større landingssteder. Det traditionelle kystfiskeri fra strandene blev reduceret.

Det var den viden og erfaring, som Niels Harborg tog med sig til Fur i 1986.

SELVSTÆNDIG PÅ FUR

Niels udviklede Fur Skibs- og Bådebyggeri, så han på et tidspunkt havde 5 mand ansat, heraf 1 lærling. Tiderne var dog ikke rigtig med virksomheder som et træskibsværft, og Niels Harborg fik ikke rigtig selv noget ud af det.

Al indtjeningen gik til løn og øvrige omkostninger, så efter 10 år valgte han at reducere, så der kun var ham selv, så kunne det løbe fornuftigt rundt.

Der er udlånt plads til en kutter, som skal renoveres.

Han supplerede indtjeningen med arbejde på Holmen i København. Her var han over en periode på 15 år med til at gennemføre den årlige vedligeholdelse af Skoleskibet Georg Stage, som er en selvejende institution.

Han har også arbejdet i Struer, hvor han var med til at renovere nogle af de gamle træbåde. De ligger på et særligt museum ved en kaj på havnen og viser nogle af Limfjordens træbåd-

typer, som har været så vigtige for transport og handel.

RENOVERING ELLER NYBYGNING

På beddingen står en gammel kutter, som er åben ind til de tykke og svære egetræsspanter. Niels Harborg forklarer, at en frivilliggruppe har det som et større renoveringsprojekt, men at de lige nu er gået lidt i stå.

For hver del, som skal skiftes, tages denne ud, og der laves en tilsvarende. Det er lidt dobbeltarbejde.

Mange renoveringer er drevet eller finansieret af forskellige fonde, indsamlinger eller offentlige tilskud. Man har fx fundet et gammelt udslidt træskib og startet et projekt med at få det renoveret.

Niels ser hellere, at man får midler til at bygge et helt nyt træskib fra grunden, gerne en kopi af et tidligere fartøj, som så måles op. Tidsforbruget bliver det samme, og materialeomkostningerne bliver nok i sidste ende også nogenlunde ens, tror han.

FAGETS FREMTID

Niels Harborg er noget pessimistisk omkring sit fags fremtid. Han bruger sig selv og virksomheden som eksempel.

Han har ikke kapacitet til at uddanne en lærling eller beskæftige en svend. Det betyder, at den erfaring, som han har samlet op gennem hele sit arbejdsliv, og den overførsel af viden fra tidligere generationer før ham risikerer at gå tabt.

Der er brug for skibstømrere, og der ligger en viden om bådebyggeri, design, materialer og samspil mellem skibstømrere, snedkere, maskinfolk, instrumentmagere og sejlmagere, som gerne skal bevares. Både så de eksisterende træskibe kan renoveres og vedligeholdes og – nok så vigtigt – så viden ikke går tabt.

Niels Harborgs bemærkning om, at man skulle bruge fondsmidler til nybygning evt. ved at lave kopier af eksisterende træskibe frem for at renovere totalt udslidte skibe, kan være med til at redde faget – og give grobund for eftertanke. ■

LIMFJORDEN RUNDT

T R Æ S K I B S S E J L A D S

www.limfjordenrundt.dk

12. - 17. September 2022

WIMEX - HOVEDSPONSOR FOR NORDENS STØRSTE TRÆSKIBSSEJLADS

LØGSTØR MANDAG 12. SEP	THISTED TIRSDAG 13. SEP	STRUER ONSDAG 14. SEP
NYKØBING TORSDAG 15. SEP	FUR FREDAG 16. SEP	SKIVE LØRDAG 17. SEP

Snedronningen – af
burlesqueperformer
Emme Fatale

FOTO: MICHAEL KAMPER

AF STINNE NIELSEN, BIBLIOTEKSASSISTENT VED SKIVE BIBLIOTEK · FOTO SKIVE BIBLIOTEK

Succesen fra sidste år gentages, når Skive Bibliotek den 17. september ruller sig ud i samarbejde med lokale foreninger og klubber i skønt samspil med professionelle aktører! "Det bliver et brag af en kulturfestdag", fastslår bibliotekschef Vita Debel.

SÆT X DEN 17. SEPTEMBER

Vita Debel fortæller, at biblioteket igen i år vil sikre, at du som gæst oplever et sammensurium af spændende og opsigtsvækkende kulturoplevelser. "Du kan bl.a. opleve en kvindelig sabelsluger, en elite-poledancer og deltage i en latterklub.

I dagens anledning besøger Menneskebiblioteket også Skive Bibliotek, hvor du får en enestående mulighed for at låne en "menneskebog", og hvad er en menneskebog? En bog hos Menneskebiblioteket er en frivillig person, der repræsenterer en særlig gruppe i samfundet. Baseret på deres personlige oplevelser svarer de på spørgsmål fra 'læseren' og er på den måde med til at udfordre stereotypiske forestillinger og nedbryde fordomme og tabuer", fortæller hun.

Hun fortsætter: "Som barn kan du opleve det lokale børneteater TRAKO, der viser improviserende pop up-teater. Du kan prøve HAL

A's skaterrampe, og er du mere til natur, kommer naturvejleder Jesper forbi og fortæller om natur og dyreliv. Musikskolens børnekor medvirker, en række MGK-elever spiller for os, alt imens du kan tage dig et parti skak med Junior-skak fra Skive Skakklub," afslutter Vita Debel.

EN ÅBEN INVITATION

Bibliotekets ambition omkring SammenSurium er at holde en kulturfestdag, hvor alle er inviteret. Hvor gæster, aktører, foreninger og institutioner kan mødes, provokere, underholde og inspirere hinanden og ikke mindst skabe et frirum for den nysgerrige og åbne samtale på kryds og tværs. I år bliver ingen undtagelse, når programmet spænder over både musik, dans, foredrag, opvisninger, gøgl og lege for børn, inspiration og stof til eftertanke for de voksne – og meget mere.

Ambitionen var der fra starten, da SammenSurium for første gang så dagens lys. Det var lørdag formiddag den 9. oktober 2021. Der var stilhed før stormen ... Storm Troopers fra Star Wars og Skive Musikskoles børnekor var linet op. Morgenmaden var klar. Dragqueens og foreninger på pladserne. Åbningstalen pudset af. Popcornene var varme og slushicen kold. Der var pyntet fra kælder til kvist. Ét spørgsmål spøjte: Hvad nu, hvis der ikke kom nogen?

OPSKRIFTEN PÅ 'AT LEVE'

"Forestil dig først et helt tomt rum. Uden vinduer, kun en seng og et spisebord med en enkelt ▶

stol. Der er helt stille, væggene er kolde og hvide. En enlig pære dingler fra loftet.

Forestil dig dernæst det samme rum, men nu med farvestrålende billeder på væggene, et tv med en Netflix-konto, stakkevis af bøger på hylderne, din yndlingsmusik i radioen, og bordet bugner med alle de ting, du skal bruge til din kreative hobby. En smuk og dekorativ lampeskærm spreder et varmt og behageligt lys i rummet.

Hvilket rum vil du helst spærres inde i alene i et års tid? Jeg ved godt, hvad jeg ville vælge! Det ene rum overlever man i – det andet lever man i. Og forskellen? Den kunst og kultur, det er fyldt med.”

Det var med disse ord, at SammenSurium 2021 blev åbnet af kulturformidler på Skive Bibliotek Christinna Svensson, da hun indtog scenen den 9. oktober og holdt åbningstale.

OTTE KORTE UGER

Otte hektiske uger gik forud for den 9. oktober 2021. Otte uger, hvor samtlige medarbejdere spillede en rolle og havde et medansvar for at få SammenSurium til at lykkes. Kunstnere, lokale foreninger og aktørgrupper blev kontaktet, aftaler kom på plads, og et stort logistisk puslespil blev lagt.

”Det var en super festlig dag med utroligt mange forskellige indslag. Jeg fik talt med både store og små om kønsidentitet, drag-performance, pailletter og det ubekvemme ved højhælede sko for både mænd og kvinder.”

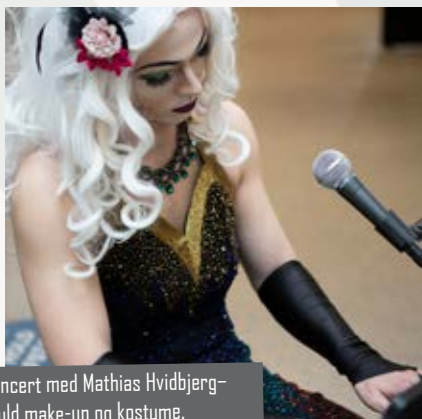
Judii Trench
Drag Queen – og aktør 2021

Christinna Svensson i
trajen hos Hjemmeværnet

”Jeg fornemmede, at der var mange, som gerne ville afprøve at lave *tape street art* derhjemme efter min workshop, og det er fedt at give processer og redskaber videre, så man sammen skaber kunsten.”

Phuc Van Dang,
selvstændig kunstner – aktør 2021

Koncert med Mathias Hvidbjerg
i fuld make-up og kostume.

FOTO: MICHAEL KAMPER

”En af de ting, jeg personligt altid finder morsomt, når vi deltager i arrangementer som SammenSurium, er at se børn, der kommer trækkende med deres forældre i ærmet for at se de mange malede figurer, vi spiller med. Oftest går der ikke længe, før forældrene bliver lige så opslugt af spillene som deres børn.”

Benjamin Christensen, Stronghold,
Skives figurspilsklub – aktør 2021

Drag Queen Judii Trench
læser højt for børnene.

”Vi synes, det var en spændende og god oplevelse med mange publikummer, og tiden fløj afsted. Der var også god underholdning for os andre, vi kunne se på.”

Johannes K. Nielsen,
Træmuseet i Oddense – aktør 2021

Tvillingerne Rafael
og Manjusri rundede
døen af med ildshow.

”I kulturelle fællesskaber er summen større end delene. I fællesskabet har vi chancen for at skabe noget, der er større end det, vi kan skabe hver for sig.”

Christinna Svensson
fra åbningstalen 2021

Bibliotekschef Vita Debel

Et program tog form, hvor de mange events stod i kø og afløste hinanden. Der blev reklameret og annonceret. Daværende bibliotekschef Kristine Nygaard og souschef Vita Debel sørgede for, at vejen fra idé til handling blev kort. Det gav medarbejderne frie hænder til at afsøge, hvad der er muligt at skabe på et bibliotek i samarbejde med partnere og aktører – og kollegaerne imellem. Intet var for skørt, stort eller langt ude. Nu manglede der bare én ting – gæsterne.

SUCCESS!

Gæsterne – de kom! Folk strømmede ind og sugede til sig af kultur og fællesskab. Børn var i fuld gang med at lave *tape street art* på vinduerne, træne tigre og høre højtlesning af dragqueen Judii Trench. Voksne engagerede sig i strikkecafé, skak, koncerter, hjemmevernet og croquis med højtlesning (mens de unge drenge fik lange øjne). En dreng brugte to timer på at save med løvsav sammen med Træmuseet fra Oddense

Udenfor kunne man prøve HAL A's skaterbane og købe madpandekager fra Drivhuset. Biblioteket var pakket til randen (hvor tit sker det?). Der var en oplevelse af, at *dette SammenSurium* af arrangementer kunne noget, fællesskabet gik op i en højere enhed, og stemningen var opløftet og sprudlende. Der var derfor ingen tvivl om, at SammensSurium skulle vende tilbage i 2022.

KULTUR MOD ENSOMHED

For kultur kan meget mere end "bare" give os en på opleveren. "Kultur kan være med til at få os til at føle os mindre alene", sagde Christinna Svensson i åbningstalen fra 2021. I de

Koncentration til workshop i løvsavning med Træmuseet fra Oddense.

kulturelle fællesskaber er man nemlig ikke kun sammen om oplevelser, som både kan lære os noget om hinanden – men også om os selv. Kultur kan prikke til nysgerrigheden og åbne samtalen: "Og samtalen er vejen ind i fællesskaber", understreger Christinna.

Bibliotekets mulighed for at invitere til en dag som SammenSurium er ganske unik, for her er det åbne og lige rum tilgængeligt for alle. Nu glæder Skive Bibliotek sig til at byde jer alle sammen velkommen til SammenSurium den 17. september – vi ses! ■

SammenSurium

Afholdes for 2. år i træk
på Skive Bibliotek
lørdag, den 17. september
fra kl. 9.30-20.00.

OPLEV

Menneskebiblioteket
Skovfar – og workshop med ballondyr
Pole-dancing og sabelslugning
Kroket – à la Alice i Eventyrland
Latterklub for alle
Ikke-fødselsdagsfest – fra 3-6 år
Og meget, MEGET mere!

DET SKER

SEPTEMBER			
1.-30.	Udstilling: Malerier v/Helle Bechmann	Kl. 7-22	Gratis
14.	Koncert med Prinsens Musikkorps	Kl. 16	Gratis
15.	Tinker Torsdag i Opfinderiet (hver torsdag til og med 15. december)	Kl. 16-20	Gratis
15.	Bliv en bedre kommunikator - også når samtalen er svær	Kl. 19-21	125 kr. - køb billet
17.	SammenSurium - kulturfestival for alle aldre	Kl. 9.30-20	Gratis
19.	Maker Mandag for børn (hver mandag til og med 19. december)	Kl. 14-17	Gratis
19.	Bogcafé i Roslev Sognehus - Læsetid for alle bogelskere	Kl. 19-21	Gratis
20.	Åletur til Feggesund Færgetro med historier og fællessang	Kl. 15-21	550 kr. - køb billet
21.	Naturterapi - fra stress til livsglæde	Kl. 19-21	75 kr. - køb billet
22.	Fra Skjern til Varnæs - musikalsk fortælling om tv-serien Matador	Kl. 15-16	105 kr. - køb billet
23.	Blev iværksætter i stedet for pensionist	Kl. 14-16	50 kr. - køb billet
26.	Klimaudfordringer i Skive - mød bl.a. Jesper Theilgaard	Kl. 16-18	Gratis
28.	Vestjyske fortællinger - foredrag med Lisbeth Lunde Lauridsen	Kl. 19-21	65 kr. - køb billet
OKTOBER			
1.-31.	Klima-udstilling	Kl. 7-22	Gratis
3.	Lev for det halve - og få det hele	Kl. 19-21	50 kr. - køb billet
3.	Maker Mandag for børn (hver mandag til og med 19. december)	Kl. 14-17	Gratis
4.	Ordblind og hva' så?	Kl. 17-21	Gratis
4.	Bliv forfatterspire (i alt 10 gange)	Kl. 19	Gratis
6.	Tinker Torsdag i Opfinderiet (hver torsdag til og med 15. december)	Kl. 16-20	Gratis
6.	"Hvis man ikke vidste bedre" - Mød forfatter Lotte Kirkeby	Kl. 19-21	125 kr. - køb billet
7.	Fællessang fra Højskolesangbogen	Kl. 10-11.30	Gratis
13.	Hvor klager jeg over kommunens sagsbehandling?	Kl. 19-20.30	Gratis
14.	Et liv i fisk og musik mellem to Broer	Kl. 13.30-15.30	150 kr. - køb billet
15.-23.	Efterårsferie for børn - Få særskilt program på børnebiblioteket	Kl. 7-22	Gratis
27.	Bogcafé på Fur	Kl. 18.45-21.30	135 kr. - køb billet
28.	Kom i godt selskab med Morten fra Badehotellet	Kl. 14-18	150 kr. - køb billet
28.	BørneKulturnat - Få særskilt program	Kl. 18-21	Gratis

LÆS MERE OG BESTIL BILLETTER PÅ [SKIVEBIBLIOTEK.DK](http://skivebibliotek.dk)

Der tages forbehold for evt. fejl og programændringer

Limfjorden Rundt

- ønskes nogle hyggelige dage på vandet

I Wimex værner vi om det gode udeliv og indrammer hyggen i de danske haver

For os handler det gode udeliv om tid - tid til det der betyder noget - tid til hygge. Og hvad er mere hyggeligt end en tur på vandet, mærke den friske vind og bare nyde naturen? Nej vel - derfor er det helt naturligt for os og med stor stolthed, at vi kan kalde os for hovedsponsor af Danmarks største skibssejls - Limfjorden Rundt.

Limfjorden er i vores DNA og er vores daglige inspirationskilde

Lige uden for vores kontor på havnen i Skive ligger Limfjorden. Foruden at

være en transportvej for varer sejlet direkte til døren så findes der så meget inspiration og hygge i og omkring Limfjorden, som vi læner os op ad i hverdagen.

Produkter der giver mere tid

Alle vores produkter er skabt med tid for øje. Montagen er nem og hurtig, og derefter behøver produkterne kun minimal vedligehold - ingen afslibning, oliering eller maling - kun let rengøring - så du i stedet kan nyde det gode udeliv.

Vi håber at 2022 bliver startskuddet til et fantastisk og langvarigt samarbejde.

Wimex A/S | Strandvejen 16 | 7800 Skive
www.wimex.dk | E info@wimex.dk | T +45 8741 2200

Søren
Toft

Birgitte
Mortensen

Rikke
Boudigaard

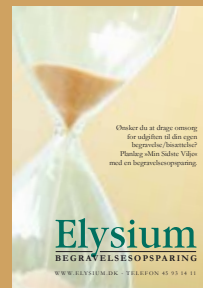
Boudigaard Begravelse

Lokalt forankret, tryk og certificeret vejledning i øjenhøjde

Vestergade 14 · 7800 Skive · info@boudigaard.dk · www.boudigaard.dk

Har du taget stilling?
Hent pjecerne
"Min sidste vilje"
og "Elysium"
gratis i forretningen.

Vi er ISO9001-certificeret

Tlf. 97 52 08 98
Dag, aften & weekend

DETEKTORHOBBYEN ER POPULÆR SOM ALDRIG FØR

AF ELLEN ØSTERGAARD, MUSEUMSINSPEKTØR ARKÆOLOGI
FOTO MUSEUM SALLING

Detektorklubben Guldhornene
i aktion ved den arkæologiske
undersøgelse af Ejstrupfundet

Sværd fra ældre bronzealder (-1700 til -1100 F.v.t (red. før vor tid)) i flere dele

I de seneste år er det kun gået en vej – opad – i det antal fund, der indleveres til lokalmuseerne til danefævurdering. I de seneste 10 år har Team Arkæologi ved Museum Salling indsendt over 2.000 fund til danefævurdering på Nationalmuseet. Dertil kommer de mængder af detektorfund, der ikke er danefæ, men som alligevel har arkæologisk interesse.

Der kommer derfor til stadighed nye prikker på kortet og nye brikker til det samlede puslespil, som vores fælles forhistorie udgør. Som lokalmuseum er dette stykke arbejde uvurderligt og er med til at sikre fortidens små dele for fremtiden.

Detektorhobbyens popularitet bemærkes helt ind i vores stuer. Med jævne mellemrum finder et særligt specielt fund vej til nyhederne. For få år siden løb tv-programmer såsom Metal-detektiverne og Guldgraverne over skærmen i bedste sendetid, og kameraer var med på marken, når fundene kom op.

Genstande af guld og sølv er imidlertid ikke hverdagskost for en detektorfører – tværtimod. Ofte er der ”langt mellem snapsene”, og der må opsamles meget bondejern og metal-skrot, før der er jackpot.

Det er selvfølgelig en ekstra god dag på kontoret ved Team Arkæologi, når der kommer specielle genstande ind over skrivebordet. Men også de mere beskedne genstande for-

tæller en vigtig historie. Enkeltfundne halve og hele fibler, en slags sikkerhedsnåle, vidner om tabte smykker; ténvægte, smelteklumper med videre vidner om forskellige håndværks tilstedeværelse.

Detektorfundene giver også museumsfolk et fingerpeg om bevaringstilstanden på fortidsminderne i det åbne land. Det kan eksempelvis ses ved de enkeltfundne dele af bronzealder-sværd, der løbende kommer ind over skrivebordet. Efter nogle års søgning på samme sted kan det blive til et helt sværd. Dette var tilfældet i Grønning Sogn, hvor der på en mark i 2001 blev opsamlet det første stykke fra en sværdklinge. I år 2015 blev resten af sværdet fundet. Enslydende eksempler stammer fra andre lokaliteter i Salling.

Dyrkningsaktiviteten slider på de overpløjede høje, og der er derfor en del truede pladser derude i landskabet – pladser, som museet har under lup og er opmærksomme på. Detektorfolkene er til stor hjælp i en museal sammenhæng, idet de hjælper med at gøre os opmærksomme på sådanne lokaliteter, som vi sandsynligvis ellers ikke ville have erkendt.

HVAD ER EN SKAT?

Det er oftest de store, iøjnefaldende fund, der står forrest, når tankerne falder på skatte. Fra Museum Sallings område kan vi helt aktuelt nævne de to nylige møntfund fra vikingetiden (omkring år 800-1050 E.v.t. (red. efter vor tid), fra henholdsvis Ejstrup og Hesthave ved ►

Dirhem fra Samanidedynastiet, præget under emiren Nasr I ibn Ahmad (913-943 E.v.t). Med en kniv har man testet lødigheden. Bestemt af museumsinspektør Salwa Yasmina Amzourou fra Nationalmuseet.

Rødding samt den sjældne skivefibula af guld fra Grønning, også fra vikingetiden.

Det var imidlertid ved Gl. Hald i Nordfjends, at der i 2011 for alvor kom hul på detektoraktiviteten i Museum Sallings ansvarsområde. Her skulle der nedgraves en vandledning, og museet fulgte derfor muldafrømningen.

På lokaliteten blev der fundet og udgravet et grubehus, en mindre bygning delvist nedgravet i jorden, fra vikingetiden. Grubehusene blev i vikingetiden bl.a. brugt som værkstedshytter. I forlængelse af dette afsøgte Thy-Mors detektorforening marken efter høst og fandt fine fund fra jernalder, vikingetid og middelalder.

Fundene fra vikingetiden inkluderede ikke kun spor efter håndværk (smedning, støbning, vævning), men også spor efter handel blev påvist. Dette i form af vægtlodder og mønter – heriblandt klippet sølv fra to dirhems, arabiske

mønter. Disse dirhemfragmenter var de første af deres slags fundet i museets ansvarsområde.

Sådanne fund af guld og sølv vil nok altid virke dragende på os. Det er imidlertid den sammenhæng, disse fund kan ses i, og de tråde, der kan trækkes derfra, der udgør den egentlige skat for arkæologen på museet. Dette er møntfundet fra Ejstrup ved Rødding, gjort i 2020, et godt eksempel på.

Detektorførere fra Thy-Mors detektorforening i aktion ved Gl. Hald i 2011

Detektorklubben Guldhornene fra Lem var stødt på en mængde sølvbarrer og dirhems og kontaktede derfor straks Team Arkæologi ved Museum Salling. Hvad derefter fulgte, var et tæt samarbejde mellem detektorførere og museum. Ad flere omgange blev der søgt med detektor for at klarlægge omfanget af fundet. I juni 2020 fulgte så en egentlig arkæologisk undersøgelse, hvor 1.800 m² blev muldafrømmet.

Undersøgelsen resulterede i 182 fund fordelt på forskellige typer af genstande. 26 sølvbarrer eller dele heraf, 28 hele eller næsten hele arabiske mønter, 110 klip af dirhems, 1 tysk mønt, 2 dele af armringe, 6 forskellige dele af snoet sølvtråd, 1 del af en armring, 1 del af et spænde, 1 lille torshammer samt 6 sølvfragmenter, som ikke kunne bestemmes nærmere.

Sølvbarrerne er mønter og smykker, der er blevet smeltet om. I vikingetiden betalte man med sølv efter vægt og klippede derfor mønter og smykker itu efter behov. På en af dirhem-mønterne kan se et trekantet stik. Spor efter, at man med en knivspids har tjekket lødighed af sølv i mønten.

Hvordan mønterne er endt i Salling, kan vi ikke sige med sikkerhed. Men de må have skiftet hænder mange gange, før de er endt med at blive gravet ned i mulden ved Ejstrup. Ejeren kom aldrig tilbage efter sølvet. Det så først dagens lys igen cirka 1.000 år efter, da detektorklubben Guldhornene stødte på de første oppløjede mønter og sølvbarrer i mulden i februar 2020.

Dirhems er mønter uden et billedmotiv. Når mønterne skal læses, foregår dette fra højre

mod venstre og mod urets retning. Museumsinspektør Salwa Yasmina Amzourou fra Nationalmuseet har bestemt flere af de hele dirhems fra Ejstrup-fundet, deriblandt følgende mønt.

På forsidens yderste inskription kan man aflæse møntsted og Hijriårstallet (den islamiske tidsregning). På både forside og bagside står der vers fra koranen. Mønten stammer fra Tashkent i Uzbekistan og er præget i år 293 AH (red. Anno Hegirae, den islamiske tidsregnings begyndelse), hvilket svarer til 906-07 e.v.t. Den er præget under emiren Ismail ibn Ahmad, og der står også den abbasidiske kalifs navn al-Muktafi på mønten.

Mønter som denne giver altså en ret præcis datering på nedgravningen af fundet. Foruden dirhems blev der også fundet en tysk Otto den 1. mønt. Det samlede fund kan derfor dateres numismatisk (red. den videnskabelige lære om mønter og deres historie) til tiden efter 936 e.v.t.

Den arkæologiske undersøgelse viste desværre ikke mange spor efter bygninger eller andre konstruktioner. Kun et enkelt anlæg blev registreret ved undersøgelsen. Dette anlæg kan enten være et mindre stolpehul eller en grube. Der var ikke noget daterbart materiale i anlægget, så derfor ved vi ikke, om det hører sammen med nedlæggelsen af møntfundet eller ej.

Dog kender vi til andre spor efter vikingetidens bebyggelse i området ved Ejstrup. Et kik i vores arkiver kan fortælle, at der tidligere er gjort spredte detektorfund i området. I forbindelse med plantning af læhegn blev der i 2005 ca. 1 kilometer nordvest for lokaliteten fundet ►

boplads spor i form af stolpehuller og gruber. Der blev også udgravet et grubehus. Nordvest for møntfundet, også cirka 1 kilometer derfra, er der på luftfotos iagttaget en koncentration af grubehuse.

Et kig på stednavnene i området kan også være med til at belyse lokaliteten. Landsbyerne Vejby og Rødding ligger begge cirka 2 kilometer fra Ejstrup. Disse navne trækker tråde tilbage til vikingetiden. Efterleddet *-ing*, fra Rødding, kan eksempelvis dateres tilbage til tiden omkring år 800 – altså til omkring starten af vikingetiden. Det samme gør sig gældende for selve lokaliteten Ejstrup. Navnet betyder Ejs tofte og kan dateres tilbage til tiden omkring år 1000 og kan derfor – i teorien – være samtidig med møntfundet.

Et udsnit af Ejstrupfundet.

Detektorfundene skal ses i relation til alle de forskellige typer af materiale, vi som arkæologer arbejder med. Det metaforiske puslespil udgøres derfor af mange typer brikker, fx kortmateriale, udgravningsdata i form af oversigtsplaner, fundlister, ældre fund fra magasinet, stednavne mm. Hver for sig har de udsagnsværdi, men sat sammen forstærkes denne tifold.

Alt dette er gode eksempler på den måde, arkæologer arbejder med vores kildemateriale. Møntfundet ved Ejstrup skriver sig altså ind i dette lokalområde og er med til at belyse bosættelsen fra vikingetiden i området.

DETEKTORFOLK SOM DETEKTIVER

Detektorførernes arbejde gør, at der løbende tilføjes nye prikker på kortet. Enten i form af nye lokaliteter eller flere fund til eksisterende lokaliteter. Denne indsamlede viden gør stor nytte i forbindelse med arkæologernes videre arbejde, ikke kun i relation til den arkivalske kontrol, der kommer forud for arkæologiske undersøgelser, men også i forhold til forskning og museets egne undersøgelser.

Fundene fra Gl. Hald, Ejstrup, Hesthave og Grønning er alle eksempler på arkæologiske undersøgelser, der havde deres udgangspunkt i detektorfund. Med lodsejernes velvillighed – og bevillinger fra Kulturstyrelsen – var det muligt at undersøge disse pladser nærmere, selvfølgelig i nært samarbejde med de detektorfolk, der i første omgang gjorde opdagelsen.

Detektorførerne er på mange måder uformelle eksperter inden for deres felt. Det er dybt imponerende at være vidne til den store viden og de kompetencer, der findes i miljøet. Man skal blot kaste et blik på de mange Facebookgrupper, der findes inden for detektorverdenen, for at blive overvældet af den viden og kompetencer, der findes derude. I mange tilfælde lærer vi arkæologer rigtigt meget af de amatører, der i virkeligheden må kaldes de uformelle eksperter på området.

Der lægges mange hundrede timers arbejde i denne fritidsaktivitet, som måske i virkeligheden hurtigt kan blive til et ekstra "job" for nogle detektorførere.

Anekdotisk kan der fortælles om den detektorfører, der tørt fortalte, at det tager dobbelt så lang tid at finde noget i Salling som i Thy – grundet muldens tykkelse i Salling. Tålmodighed, vedholdenhed og grundighed kendetegner detektorføreren, og dette er kvaliteter, der i høj grad er nyttige i en museal sammenhæng.

Alt er selvfølgelig ikke guld og grønne skove. Detektorhobbyen har sine udfordringer, som museerne er opmærksomme på. Men på det overordnede plan er det et frugtbart samarbejde, der i sidste ende er med til at redde den løsfundne kulturarv, som ellers ville være gået tabt. ■

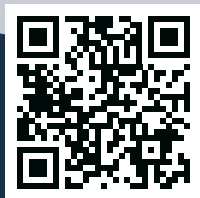
Vi hjælper dig til sunde tænder

- så du stolt og glad kan vise smilet frem

Hos Smil med Østergaard er vi et stærkt hold af erfarne tandlæger, tandplejere og specialtandlæger, som står klar til at servicere dig i trygge og komfortable rammer.

Vi kan vores fag til fingerspidserne og vi gør os altid umage for at give dig en faglig og personlig rådgivning og behandling.

*Book tid online,
når det passer dig!*

Skive

Tværgade 4,
7800 Skive
Tlf. 97 52 00 55

Roslev

Helsevænget 4,
7870 Roslev
Tlf. 97 57 16 16

Frederiks

Jernbanegade 4,
Frederiks, 7470 Karup
Tlf. 97 10 10 97

Nykøbing Mors

Jernbanevej 12,
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 05 06

Smil med
ØSTERGAARD
www.smilmedos.dk

STOP CENTRALISERINGEN.

Danmark er for lille til store forskelle.
Vi skal bruge hele landet.

STEM PERSONLIGT PÅ
Annette Lind

Gustav Isaksen fra Hjerik ved Roslev betragtes som en af de mest lovende talenter i dansk fodbold. Han har været fast mand på de forskellige ungdomslandshold, siden han var 16 år. Indimellem endda rykket et par årgange op. Til dagligt spiller han for FC Midtjylland med kontrakt frem til 2025. Månedsmagasinet talte med den unge fodboldspiller og fulgte FC Midtjyllands hjemmekamp mod AGF i august måned.

Gustav Isaksen

LOKALT STORTALENT FRA HARRE

AF CLAVS V. MIKKELSEN

Gustav Isaksen har opnået en fast plads i superligaklubben FC Midtjyllands startopstilling. Klubben vandt det danske mesterskab i 2021 og blev nr. 2 i Superligaen sidste år.

En flot placering, men alligevel skuffende efter en komfortabel føring af ligaen midtvejs.

Klubben har de seneste år deltaget i forskellige europæiske turneringer, herunder gjort en god figur i den mest attraktive af dem alle: Champions League.

DEN BARNLIGE GLÆDE I SPILLET

Den unge spiller er fuldtidsprofessionel fodboldspiller. Inden han skrev kontrakt for tre år siden med FC Midtjylland, ønskede flere attraktive europæiske storklubber at indgå kontrakt og knytte ham til deres ungdomsakademier. Men han valgte at blive i FC Midtjylland, hvor han har spillet siden sit 12. år.

På spørgsmålet om, hvorfor han spiller fodbold, forklarer superligaspilleren: "Jeg fyldes hver gang af en helt indre barnlig glæde ved spillet. Legen med bolden. Afprøvning af afleveringer, driblinger, og om boldbehandlingen lykkes. Som om jeg bare er en dreng på 10 år. Jeg kan føle og mærke min indre begejstring. Alt bliver ukompliceret, og alle andre tanker i hovedet er væk". Og han fortsætter: "Jeg er

med på, at nogle spillere spiller fodbold for penge; jeg gør det af begejstring for spillet, af lyst og glæde. Jeg ville spille – også uden at få penge for det – jeg er helt drevet af min lyst til spillet".

KONKURRENCE OM PLADSERNE

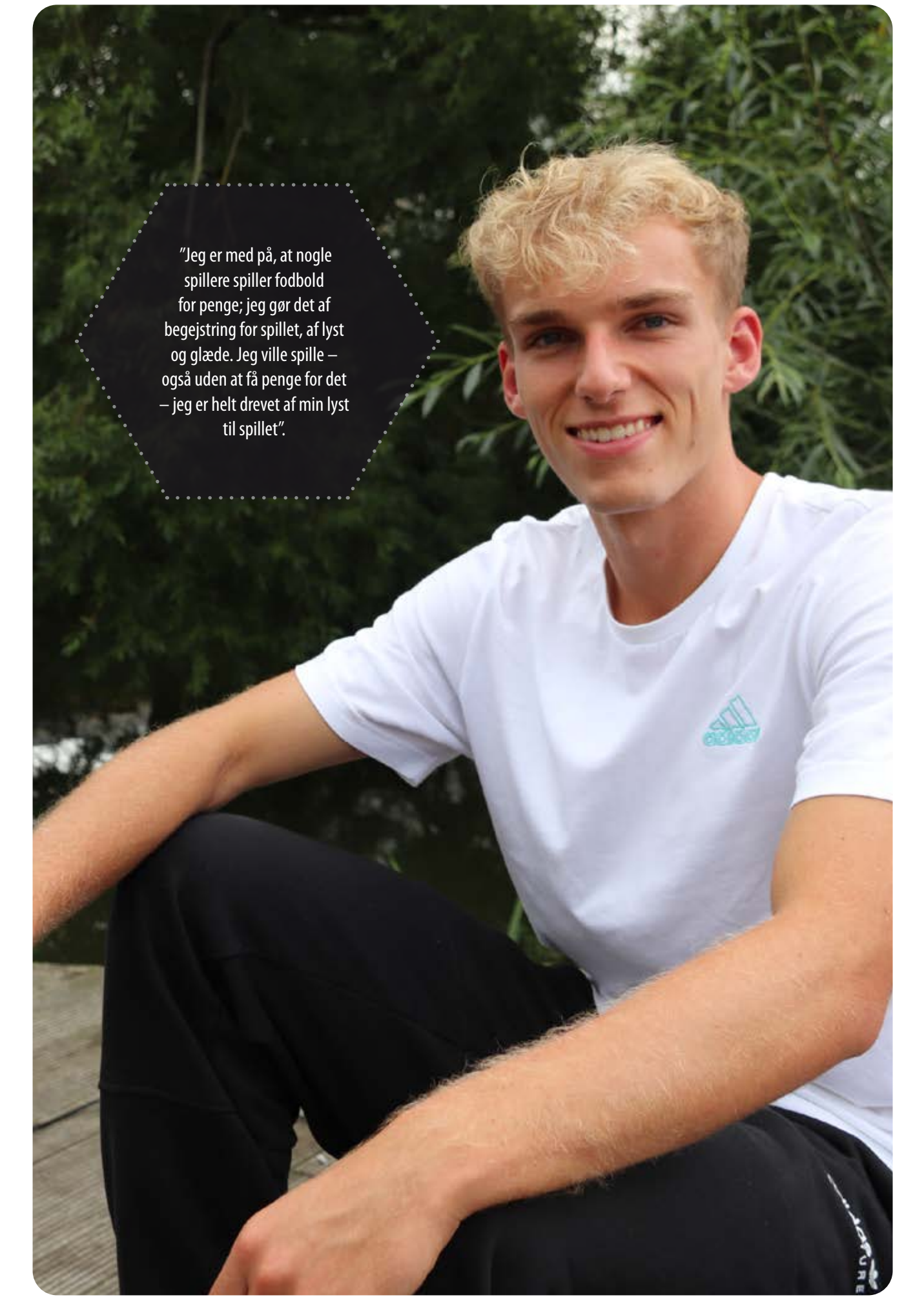
FC Midtjylland er blandt de tre danske superligaklubber med det højeste budget og en stor førsteholdstrup. Der er flere spillere til at konkurrere om den enkelte plads. Gustav Isaksen er en af de hurtigste i hele ligaen, dribble- og skudstærk med begge ben, hvor venstre er det foretrukne.

Han vil helst ligge i højre side for at trække ind i banen og afslutte mod mål med venstre ben. Positionen giver den hurtige dribbler flere mulige målgivende afleveringer, bl.a. at løbe dybt til baglinjen og aflevere ind over eller skråt.

Igennem rigtig mange kampe er han som oftest blevet skiftet ud i starten af 2. halvleg – omkring det 60. min. På spørgsmålet om, hvordan han håndterer dette, svarer den 178 cm høje angriber: "Jeg må bare vise træneren, at jeg skal blive på banen, at jeg er for stærk til at blive taget ud". Ingen tvivl om, at han vil have fuld spilletid, og at han gør en indsats for at få den.

AMBITIONERNE

Drømmen og ambitionen er helt klar. Gustav Isaksen vil forvandle sin faste plads på U21- ▶

"Jeg er med på, at nogle spillere spiller fodbold for penge; jeg gør det af begejstring for spillet, af lyst og glæde. Jeg ville spille – også uden at få penge for det – jeg er helt drevet af min lyst til spillet".

landsholdet til en plads på A-landsholdet. Han er helt med på, at det bliver i benhård konkurrence med andre lige så ambitiøse spillere.

Han vil vise sig som en af Superligaens farligste, mest scorende og – for holdet – mest værdifulde spillere. Et helt klart defineret mål.

Hvis – eller når – det mål er opfyldt, har han stor tiltro til både at få et tilbud om kontrakt med en udenlandsk klub og en landsholdsplads.

KAMPFORBEREDELSE

Under træningen i dagene op til en kamp gennemgår modstanderen. Man analyserer og aftaler spilmønstre og taktik. Der laves øvelser og aftaler.

Trænerne taler med enkelte spillere og giver dem råd. Der ses på videomateriale for at få et endnu bedre kendskab til de enkelte modstandere.

Gustav tager normalt videomateriale og statistikker med hjem. Her analyserer han på forsvaret og især den eller de spillere, han formentlig kommer til at stå overfor.

Han fortæller om, hvordan han i en af de tidligere kampe havde forberedt sig på at gå højre om en modstander, der var dennes svage punkt. Men da så situationen opstod, fulgte han ikke oplægget med det resultat, at han tabte deres første duel. Han gik nogle øjeblik-

Fra klubbens side giver træneren lige efter slutfløjtet en umiddelbar tilbagemelding til holdet og så en opfølgning, evaluering med erfaringsudtræk i forbindelse med første træningssamling efter kampen. Derefter er kampen historie, og der fokuseres og forberedes på det næste opgør.

Gustav Isaksen har valgt at supplere denne bearbejdelse med en personlig erfaren mentaltræner med speciale i eliteidræt og sportsp psykologi. Det har virkelig skabt forbedring i hans tanker, fokusering samt evne til at lægge den afsluttede kamp bag sig.

Fans venter på spillernes ankomst for at få autografer og selfies.

ke og var rigtig irriteret på sig selv. Men da der nogle øjeblikke senere udspandt sig en stort set lignende situation, valgte han den planlagte dribbling, og modstanderen blev sat af, mens Gustav Isaksen kunne score. I den kamp lavede han to mål.

BEARBEJDELSEN

Ligaspilleren fortæller, at han tidligere ikke kunne slippe kampene. Der blev spekuleret om aftenen og gennem natten, og han kunne ikke falde i søvn. Kunne ikke pakke den spillede kamp ned. Det tog fokus fra det næste opgør.

Sidste år blev den unge spiller udvist. Han fik sin anden advarsel og det røde kort for usportslig optræden (film af et frispark). Han regnede med at blive udsat for en voldsom tackling og lod sig falde, men der kom aldrig kontakt.

Han havde det frygteligt mentalt. Følte, at han svigtede holdet. Udover at han måtte forlade banen, og at de øvrige måtte kæmpe med en mand færre, tabte klubben kampen og derved de vigtige point mod det attraktive danmarks- ▶

FC Midtjylland – AGF

Weekendens kamp spilles hjemme mellem FCM og AGF, et lokalbrag i det perfekte fodboldvejr med 25 grader, sol og ingen vind.

Fansene indfinder sig i den afspærrede fanzone. Familier med børn, unge kvinder og mænd går alle mod hovedindgangen. Spillerne møder ind et par timer før kampstart og kan gå afslappet gennem tilskuermængden ind mod omklædningsrummet. De bliver mødt af unge, der vil have autografer på trøjer eller taget selfies. De imødekomende spillere giver sig tid til fansene.

En times tid senere kan de igen ses på banen til opvarmning. Godt en halv time med småløb, spiløvelser og

opvarmning af målmændene. De ti markspillere, der er i startopstillingen, varmer op sammen, heriblandt Gustav Isaksen. Alle går i omklædningsrummet, og efter lidt ventetid er de retur, nu omklædt i sorte spilledragter.

Tre spillere hædres forud for kampstarten. Gustav Isaksen for sin kamp nr. 100, som blev spillet på udebane for nogle dage siden.

Kampen går i gang. Det er turneringens 7. runde, og FCM er kommet rigtig dårligt fra start. I de to seneste kampe er en 3-0 føring sat over styr til 2 uafgjorte. Så i stedet for 6 point er der kun sat 2 ind på kontoen. Det er ikke tilfredsstillende for de danske vicemestre.

Der er spænding på. De første minutter kan AGF dominere, men langsomt og

med sejhed tiltvinger FCM sig initiativet. De dominerer, men tilspiller sig ikke nogen store oplagte chancer. Første skud mod AGF's mål kommer fra nr. 11, Gustav Isaksen. Der går et forhåbningens suk gennem stadion, men målmanden griber bolden. Kampen bølger frem og tilbage med FCM som dominerende, dog uden at få omsat dette til afgørende målgivne chancer.

I 2. halvleg er det fuldstændig det samme mønster som i 1. halvleg. Efter 60 minutter skiftes Gustav Isaksen ud, og Anders Dreyer kommer på banen.

Uden at være forudindtaget forekommer valget at tage nr. 11 ud noget underligt. Han pressede oppe foran som den eneste frontangriber med energi og var på den måde involveret i nogle

mesterskab. Han kunne ikke sove den nat. Tynget som han var af skyldfølelse.

Han har fortsat sin ansvarsfølelse og vil vinde, men er nu mentalt derhenne, hvor situationerne kan slutbearbejdes. Erfaring kan trækkes ud og kampen lægges væk.

SPILLESTIL

Den hurtige og stærke dribler med stor boldsikkerhed forklarer, at han helt bevidst trækker tæt ind på modstanderen og med en lille finte, berøring eller ved blot at lægge vægten til den ene eller anden side for at få modstanderen ud af balance, for så at gå tæt forbi ham.

Forsvarsspilleren forsøger ofte med en tackling eller et skub mod ham. Andre gange rives der i trøje eller bukser. Men han er forbi med det snævre træk, den lille boldberøring.

I sådanne situationer kan der nemt blive begået frispark. Og for et år siden, forud for den famøse udvisning, lod Gustav Isaksen sig let falde, måske inden – eller uden at – der egentlig var kontakt.

Nu fortsætter han, men er helt klar på, at der kan komme et spark, en berøring, hæftning – helt ureglementeret.

Her tager han så imod, prøver af afbøde ved at følge med sparket, så det ikke rammer så hårdt, og undgår at blive ramt på sit støtteben, når det har kontakt med underlaget. Det er nemlig her, skaderne kan opstå.

Alt dette tager brøkdele af et sekund. Ved mental bearbejdelse og forberedelse er spillestilen blevet til intuition og nærmest reflekteriske bevægelser.

Gustav Isaksen træner og forbereder sig. Han tænker på mulige træk, finter, løbemønstre og placeringer og bruger dette, når han står over for modstanderen, når der skal skydes på mål.

Men han giver også plads for sin intuition, kreativitet, impulsivitet og hurtighed til at gøre noget uventet, der overrasker modstanderen. Det er i sådanne øjeblikke, at spillet løftes til uset episke højder, hvor drengedrømme bliver virkelighed. Det er fodbolden, der skaber lykkefølelsen. ▶

af de aktioner, der kunne gå hen og blive målchancer. Fysisk virkede han desuden noget mere frisk end nogle af holdkammeraterne.

Lidt senere sker der en hurtig omstilling, hvor AFG scorer til 0-1. Lidt før tid sker der igen en omstilling, og et lidt passivt FCM-hold ser AGF score igen. Stillingen er nu 0-2 til AGF. Deres fans i hjørnet af stadion overdøver hele stadion, mens FCM-fanclubben i modsatte hjørne bliver mere og mere tavse.

De øvrige tilskuere på langsiderne er FCM's hjemmepublikum. Stemningen er mat. En tabt kamp er aldrig et godt resultat.

Efter sidste fløjt samles FCM-spillerne foran tilskuerne fra fanclubben og hilser. Fansene havde gjort deres for at støtte FCM til sejr, dog uden succes.

Spillerne bliver nu kaldt til omklædning.

I den anden ende hylles AGF'erne. Fansene hujer og synger, mens stortrommen akkompagnerer den taktfaste klappen. AGF-fansene bliver stående på stadionhjørnerne, mens alle andre rækker tømtes. Lidt senere ledes de til ventende busser og transporteres retur til Aarhus. De har en fest.

TRÆNING

Professionel fodbold består af træning, rejser og kamp.

Spillerne møder i det daglige ind til fælles morgenmad. Herefter er der møde med oplæg til dagens træning og den kommende kamp. Herefter er der træning igen i form af styrke- og/eller konditionstræning. Det følges op af spiløvelser, der er tilpasset den kommende modstander.

Spil og den planlagte obligatoriske træning er nu ovre, og spillerne kan så blive og træne individuelt, fx skudøvelser, forskellige træk/finter, boldjonglering, eller de kan spille/lege småbold med hinanden.

Derefter spiser de frokost sammen.

Der er en hel stab omkring spillerne. De enkelte muskelgrupper testes, så graden af belastning og restitution doseres. Træningen skal nemlig tilpasses, så der både skabes udvikling, samtidig med at eventuelle skader undgås.

FAMILIEN OG TRYGHEDEN

Gustav Isaksen er flyttet til Aarhus. Han bor helt centralt i Ceresbyen ned til åen og med udsigt over Aarhus Bugt og byen. Han har tre større brødre og deler lejligheden med den ene. De andre bor tæt omkring.

Han tager tit turen til forældrene i Hjerl eller til kæresten i Malmø.

Da han for tre år siden valgte at blive i Danmark og udfolde sin fodboldkarriere her, var der to væsentlige bevæggrunde: At være tæt på familien og at spille for den klub, han havde spillet for, siden han var 12 år. En klub, der har stor erfaring i at udvikle fodboldspillere.

Mens vi sidder og taler ved kanten af åen, kommer en af brødrene forbi. Hurtigt aftaler de at ses om aftenen. Der er en fodboldkamp i tv, hvor Silkeborg skal spille i en europæisk turnering. Familiært samvær, tryghed og fælles interesse gør, at begge brødre smiler og glæder sig til aftenens samvær og tv-kamp.

VENNERNE OG BRØDRENE

Professionel idrætsudøvelse på højeste elite-niveau med internationale kampe, rejser og landsholdssamlinger dikterer træning, dagligdag, spisning, kammerater, cafébesøg, byture og fester. Eller rettere de byture og fester, der ikke er rum til. Nogen vil måske komme til at savne byture og fester.

Black Wolves "Ullvene" er FC Midtjyllands fanklub og har et fast område bag målet til alle hjemmekampene.

Det gælder dog ikke den unge fodboldspiller. Selvfølgelig blev danmarksmesterskabet for to år siden fejret. Men de venner og kammerater, han omgås, afpasser han i forhold til sin professionelle livsførelse som seriøs fodboldspiller.

MODEN TIL UDLANDSOPHOLD

Lysten er der til at prøve kræfter med et udlandsophold. Den vej, han ser for at opnå dette, er at blive en af de bedste i den danske liga. De udenlandske ligaer er stærkere end Superligaen. Så et skift vil indebære, at han rykker fra en status som en af de bedste til at være i den store mellemgruppe. Herfra vil han så kæmpe sig til toppen – præcis, som han har gjort det i den hjemlige liga.

Hvis det rigtige tilbud kommer, vælger han det.

LANDSHOLDET

Gustav Isaksen fortæller om den seneste landsholdssamling for U21. Her hersker der en

utrolig kammeratlig stemning blandt de jævnaldrende spillere i truppen. Mange har kendt hinanden gennem de forskellige ungdomslandshold.

Landsholdssamlinger er intense. Man er sammen omkring 11 dage med to turneringskampe, her sidst mod henholdsvis Kasakhstan og England.

Træning og oplæg til kampene følger fuldstændig samme modus som for FCM's ligakampe, bare mere komprimeret.

Der er nogle individuelle samtaler med landstræneren både om, hvordan det går, men også lidt rådgivning om forhold, som den enkelte spiller med fordel kan være opmærksom på. Rådet til Gustav Isaksen er, at han bare skal klø på. Han er inde i den rette udvikling. Landstræneren giver fuld spilletid til det 20-årige talent, som nyder disse samlinger. ■

FUR

... smagen af Fur

Fur Bryghus ApS · Knudevej 3 · 7884 Fur · 97 59 30 60 · info@furbryghus.dk · www.furbryghus.dk

STUDIETUR FOR KVINDER TIL IRLAND

Cork Chamber of Commerce

Vi hilser på Chaplin i Waterville

Inger Arensbachs gensyn med Tork Waterfall

BAGGRUNDEN FOR IRLANDSTUREN

SEKVI er en netværksgruppe for Selverhervende Kvinder på Skiveegnen.

I 2019 var en del af SEKVI-gruppens kvinder på en studietur til Færøerne, hvor vi mødte to rigtig spændende erhvervskvinder på Nólsoy og i Thorshavn. Efter coronapandemien havde vi meget lyst til at komme af sted igen, og da jeg, Inger Hvid Arensbach, har en veninde i Cork og havde været i Irland en del gange, blev denne skønne, grønne ø valgt som næste destination. Beslutningen blev taget på et møde i august 2021, og vi nedsatte en gruppe, Rejseholdet,, der planlagde turen.

PLANEN FOR TUREN

Rejseholdet fandt frem til, at juni var et godt tidspunkt, både af hensyn til medlemmerne

og af hensyn til vejret i Irland. Da min veninde Mary Keane Nielsen var en kæmpe hjælp med at finde nogle interessante erhvervskvinder i Cork-området, blev dette område valgt som 1. prioritet. Vi rejste med KLM fra Aalborg til Cork, og fordi vi også gerne ville besøge Dublin, rejste vi også hjem derfra, begge veje via Schiphol, Amsterdam. Der blev lagt et fast program med udrejse onsdag eftermiddag og hjemrejse søndag samme uge, altså tre hele dage i Irland.

ERHVERVSKVINDERNE I CORK

Torsdag formiddag var vi heldige at få lavet en aftale med den nyligt afgåede præsident for Cork Chamber of Commerce (en pendant til et erhvervskontor), Paula Cogan, der kom og fortalte os om kontorets arbejde og de udfordringer, de stod med. Der var en del tale om deres udfordringer med at ligge isoleret i forhold til EU efter Storbritanniens Brexit. Historisk set har Cork og Irland jo også haft meget samhandel med USA, ▶

Betagende udsigt fra
Beenarourke på Ring of Kerry

og her så Paula Cogan transportomkostninger som den største udfordring.

Vi talte også om kvinders udfordringer i Irland i forhold til en eventuel karriere. Her er udfordringen især, at deres daginstitutioner ikke fungerer optimalt – der var simpelthen for få pladser, da det ikke har højeste prioritet hos politikerne.

Torsdag eftermiddag havde vi en aftale med den kvindelige direktør Mary McCarthy på Crawford Art Gallery, et imponant galleri med en enorm kunstsamling, et fantastisk mix af historiske malerier, skulpturer og nutidskunst. Mary McCarthy viste os rundt i hele galleriet og fortalte om nogle af de kunstneriske højdepunkter og om den forestående restaurering af det flotte, gamle hus, der er bygget i 1724.

Efter vores møde med disse to spændende kvinder blev det tid til at møde den unge generation, idet Mary Keane Nielsens nieces to skønne piger på 16 og 18 stod for underholdningen med harpespil og irsk dans.

BUSTUR TIL KERRY

Noget af det smukkeste Irland finder man i County Kerry, der strækker sig som en af flere halvøer ud i Atlanterhavet. Her havde Rejseholdet planlagt en bustur med indlagte pauser. Fredag morgen blev vi samlet op af en bus, der

først kørte os til Killarney National Park, hvor vi parkerede i nærheden af Muckross House. Her blev der mulighed for at tage en travetur rundt i parken til Torck Waterfall eller, som nogle foretrak, en tur med hestevogn. Heldigvis var vejret med os, og vi havde et par skønne timer her, inden turen gik videre på The Ring of Kerry.

I det hele taget var der indlagt mange gode oplevelser rundt på den ca. 350 km lange tur og skønne anekdoter fra vores chauffør, som jeg kunne "oversætte" og supplere med nogle af mine egne.

DUBLIN

Lørdag morgen var der afgang med tog til Dublin. Her var der for nogle af os arrangeret besøg på Kilmainham Goal, der er et tidligere fængsel. Det er i dag indrettet som museum, der fortæller om fattigdommen, der har hærget Irland, og som sendte mange irere til Amerika. Andre var på Teeling Whiskey Destillery, hvilket vist ikke behøver nogen nærmere forklaring. Vi nåede også en tur i Temple Bar, der er området i Dublin med mange barer og levende musik. Middagen blev indtaget i en tidligere ►

Oplevelser i Cork, t.v. på Crawford Art Gallery og t.h. gang i Irish

kirke, The Church Café, der i dag er restaurant. Stemningen var rigtig god, men akustikken var ...

Aftenen blev afsluttet på vores hotel med et mindre støjniveau. Nogle skulle tidligt op, da vores plan for søndagen desværre blev spoleret af, at vores oprindelige flyafgang fra Dublin søndag eftermiddag var blevet aflyst, og vi i stedet blev delt op i to hold, hvoraf 1. hold skulle af sted allerede kl. 10.

TAK FOR NU

Vel hjemme igen kan jeg vist godt på alle 16 kvinders vegne sige, at vi havde en skøn tur med mange gode oplevelser, og – ikke mindst – kom vi hjem med oplevelsen af et fantastisk sammenhold og venskab. ■

OM SEKVI NETVÆRKSGRUPPEN

SEKVI er en netværksgruppe for Selverhvervende Kvinder på Skiveegnen. Netværksgruppen har omkring 20 medlemmer, der alle er selvstændig erhvervsdrivende, et kriterie for at blive medlem. Gruppen blev dannet i foråret 2014, og vi afholder arrangementer af forskellig art ca. 4 gange årligt. Arrangementet kan være besøg på hinandens virksomhed eller andre spændende virksomheder. F.eks. besøgte vi sidste gang Sundhedshuset i Skive og fik en meget interessant rundvisning ved sundhedscenterchef Marianne Balsby.

Er du selvstændig, og har du lyst til at være med, send da en henvendelse til os via vores Facebookgruppe SEKVI, og du hører fra en af administratorerne.

WWW.FACEBOOK.COM/GROUPS/SEKVI

STEM PERSONLIGT PÅ ANNE PAULIN

– Skiveegnens stemme
på Christiansborg

ANNE PAULIN

 SOCIALDEMOKRATIET

A

Åparken Skive

Som en del af BIG Blue Skive, vil KOM Invest A/S Skive bygge lejligheder i Åparken.

Åparken kommer til at ligge på den gamle C.P. Kolding grund, mellem Brårupvej og Skive Å.

Er du interesseret, så kontakt os!

KOM INVEST A/S SKIVE
Bjørnevej 4, 7800 Skive

Telefon: +45 9752 7000
E-mail: kom@kominvest.dk

Annette Lind

Stem på din lokale kandidat.

Garanten for at Vestjylland bliver hørt.

VI SKAL BRUGE HELE LANDET
Som barn lærte jeg, at der både skal være plads til den enkelte, og at man skal betyde noget for fællesskabet. I Vestjylland har vi meget at være fælles om. Vi er arbejdsomme, og vi er vant til at klare os. Det ligger i vores DNA at påtage os ansvar og selvbestemmelse.

Det ligger godt i tråd med den nærhedspolitik, Socialdemokratiet har ført de seneste tre år: uddannelse, sundhed og politi tættere på. Mulighed for at låne til en bolig – også uden for de største byer. Vores land er for lille til store forskelle. Vi skal bruge hele landet og udvikle de lokale styrker.

ANSVARLIG ØKONOMISK POLITIK GAVNER VESTJYLLAND

Elregningen stiger, og oksekød er blevet en luksusvare. I Vestjylland har vi brug for bilen, og det kan mærkes, når benzinpriserne når 18 kr. pr. liter. Vi skal hjælpe dem, der er hårdest ramt: en varmecheck, et skattefrit beløb til modtagere af ældrechecken og et loft over huslejestigninger. Aldrig har så mange mennesker været i arbejde, heller ikke i Vestjylland. Økonomien er sund. Men

vi skal holde fast i den ansvarlige økonomiske politik og prioritere, så vi ikke puster til inflationen.

MERE LOKAL SELVBESTEMMELSE

Vi mangler arbejdskraft. Især i sundheds- og ældreplejen. Derfor skal vi sikre, at pengene følger med, når der kommer flere børn og ældre. Samtidig skal vi bruge kræfterne rigtigt. Flere kommuner skal sættes fri, så vi får mindre bureaukrati, mindre minuttyranni, mere lokal selvbestemmelse og mindre lovgivning fra København.

PENSION FØR KROPPEN SIGER STOP

Mange i Vestjylland har fysisk hårde, manuelle jobs. Derfor er det vigtigt med en ret til at trække sig tilbage, når man har bidraget til arbejdsmarkedet i over fire årtier. Arbejdsliv er forskellige – det skal pensionsalder også være. Vi står vagt om tidlig pension, så man fortsat kan gå fra, inden kroppen siger stop.

VESTJYDE I HJERTET

Jeg er vestjyde i hjertet. Mine rødder er i Salling og Holstebro, og jeg er jeres stemme. Christiansborg skal have lokale politikere, som bor ude i landet, hvor de mærker pulsen og de mennesker, som bor her. ■

I de sidste 3 år har den socialdemokratiske regering ledet Danmark gennem coronakrisen, den nye sikkerhedspolitiske situation i Europa, begyndende inflation og energikrise.

Den socialdemokratiske mindretalsregering har samarbejdet bredt i Folketinget, og næsten alle aftaler og love er vedtaget med partier over midten.

Sammen skal vi løse klimakrisen, biodiversitetskrisen, den nye sikkerhedspolitiske situation, inflation og energikrisen.

Den socialdemokratiske mindretalsregering har vist, at den kan løse svære kriser med bred opbakning i Folketinget. Danmark vil være bedst tjent med, at vi fortsætter i samme spor.

Når store globale, internationale og nationale udfordringer skal løses, skal det være hele Danmark, der bidrager balanceret.

Christiansborg skal have lokale politikere, som bor ude i landet, hvor de mærker pulsen, kender mentaliteten og de mennesker, som bor her.

Stem Lind for en stærk stemme til Vestjylland

skulptur - grafik - maleri - foto

Poul E. Nielsen

www.artcoregallery.dk
poul@artcoregallery.dk
29891694

Kernekommunikator
MARKEDSFØRING & KOMMUNIKATION

– ekstern marketingpartner for private virksomheder og selvstændige –

Hér får du ekstra hænder i marketing, uden at ansætte en ny medarbejder, og styr på strategi og praksis omkring din markedsføring som selvstændig. Sammen finder vi kernehistorien i dit brand, og fortæller den gennem de rigtige kanaler.

www.kernekommunikator.dk

EKSTERN MARKETING

KURSER

RÅDGIVNING

AF PETER MIKKELSEN, FORMAND FOR SKIVE JAZZKLUB · FOTO SKIE JAZZKLUB

Skive Jazzklub og planlægning

O VERVEJLSER OG TANKER FØRER FREM TIL DET ENDELIGE PROGRAM

Skive Jazzklub udsender årligt to programmer, der beskriver de ordinære koncerter. Frokostjazz og Sommerjazz i Skive omtales særskilt, når de afvikles. Der finder et interessant forløb sted under udvælgelsen, inden den færdige koncertrække er på plads. Men bestyrelsen starter ikke på bar bund. Den arbejder ud fra nogle overordnede intentioner, der gennem tiden har vist sig at være særdeles holdbare og været med til at sikre klubbens position og fremtid siden stiftelsen i 1988.

JAGTEN PÅ UNGE TALENTER

Skive Jazzklub har et skarpt blik for at finde frem til talenter, der allerede har vist et format, der begrun-

der et vist håb om, at de bliver fremtidens musikere. De unge musikere er begyndelsen i en fødekæde, der er præget af opfindsomhed og stærkt gåpåmod. De spiller sammen på kryds og tværs og inspirerer derved hinanden til at nå frem til en udtryksform på højt niveau. I efterårets program er den unge guitarist Ginne Marker et eksempel på denne ungdommelige udvikling. Hun er stærkt på vej til at etablere sig på den danske jazzscene. Pianisten Søren Baun tilhører samme kategori. Han præsenteres sammen med bandet ACOUSTIC LOUNGE.

MAINSTREAM

Selve navnet fortæller, at musikken befinder sig på midten i moderne jazz. Den bygger på erfaringer fra jazzens fortid forbundet med nutiden og fremtiden. Hermed befinder den sig på midterbanen, ►

hvor publikum kan nyde dens friske pust i en spillestil, der er under bestandig udvikling. Efterårets program rummer mange navne, som bliver et glædeligt gensyn og genhør. Det drejer sig om Uffe Steen, Niels HP, brødrene Hess og andre garvede musikere.

INTERNATIONALE STJERNER

Skive Jazzklub har gennem årene haft besøg af mange internationale stjerner fra det store udland.

Sådan forholder det sig også i dette efterår i kraft af Lucy Yeghiazaryan og Grant Stewart. De borger for den skarphed, professionalitet og kvalitet, som de er nået frem til efter utallige optrædener rundt i verden. En spillestil, der åbner lytternes bevidsthed for jazzens mange facetter.

LATIN OG BLUES

Sprudlende latin og mere sjælfyldt vemodig, men også livslysten blues skal på plakaten. Det sker også i de fremtidige koncertrækker. Guitaristen Uffe Steen har et trofast publikum på vores breddegrader. Han står i spidsen for hele to trioer, der smelter sammen til en hekseskedel af rytmisk musik, der læner sig op ad blues.

EKSTRA KONCERTER

Klubben gør meget for at holde fast i et godt omdømme i musiker kredse ved at give dem en ordentlig og imødekommende behandling lige fra første kontakt til en forpligtende af-

tale. Et resultat heraf er en lind strøm af henvendelser med tilbud om koncerter. Antallet sniger sig almindeligvis op på godt og vel ét hundrede hvert år. Og i forbindelse hermed sker der så det forunderlige, at der dukker muligheder op, som vi ikke upåagtet kan lade gå forbi vores trofaste publikum, selv om programmet egentlig er fyldt ud. Altså tager vi chancen og vover at arrangere en ekstra koncert med det håb, at medlemmerne vil møde op og fornøje sig med musikken. Det er heldigvis lykkedes i langt de fleste tilfælde.

JAZZENS STÅSTED

Jazzen lever, ånder og har det godt her i landet. Det fortæller følgende kendsgerninger. Antallet af udgivelser nåede ved den seneste optælling op på 175. Der blev afviklet 37 festivaler. Der findes 100 bigbands og 170 klubber og spillesteder. Som man kan se, indgår Skive Jazzklub med sine 260 medlemmer smukt i én stor familie, hvor samarbejdet er i højsædet. Samarbejde er også et nøgleord i klubbens virke sammen med andre lokale kulturaktører her på egnen. Den indstilling er med til at befæste og videreudvikle jazzens position i det lokale og almene kulturliv til stor glæde for dens udøvere og en bred skare af lyttere.

Sagt på jysk – fremtiden for den levende jazz ser ikke så tosset ud her på egnen. ■

Stem lokalt - stem på

Anders Bøge

PÅ CHRISTIANSBORG VIL JEG ARBEJDE FOR:

At vi i Danmark fortsat har et stærkt og dygtigt sundhedsvæsen.

- Det starter med, at løn og arbejdsvilkår skal opdateres til 2022-vilkår. (Som det er nu, er principperne tilbage fra 60'erne).
- Det er sundhedspersonalet, der kender sundhedsvæsenets behov. Derfor skal politikerne lytte mere til sundhedspersonalet og mindre til såkaldte eksperter.

At løsningen på klima- og miljøudfordringer gentænkes.

- Vi har fået for mange ordninger, som på flere områder modarbejder hinanden.
- Vi kunne starte med at sætte en kommune fri og laden den finde nogle løsninger.

Jeg kommer med praktisk erfaring.

Jeg er uddannet håndværker og har en del år haft to autoværksteder.

Jeg har været medlem af Viborg Amtsråd og er medlem af Skive Byråd.

GOURMET I SÆRKLASSE

Det er tiden til at bestille
Årets julefrokost

SE WWW.HOEJSLEV-KRO.DK FOR MENU OG BESTILLING

ÅRETS JULEGAVE
Et gourmet kroophold
på Højslev Kro

VIBORGVEJ 220, 7840 HØJSLEV
WWW.HOEJSLEV-KRO.DK · TLF.: 97 53 57 44

**HØJSLEV
KRO**

Danmarks-Samfundet og valdemarsdag i Skive

FOTTE: DANMARKS-SAMFUNDET LOKALFORENING SKIVE

Danmarks-Samfundet (DS) er den organisation i Danmark, som populært sagt passer på vores fælles flag. Organisationen uddeler flag og faner og markerer landet over valdemarsdag den 15. juni ved afholdelse af flagarrangementer.

I Skive har det været en gammel tradition, der desværre har været afbrudt i 15 år, men nu er markeringen tilbage i byen.

DS er en upolitisk, medlemsbaseret landsorganisation, der med baggrund i den danske kulturtradition har til formål at udbrede kendskabet til dannebrog og dets anvendelse som et nationalt symbol for dansk kultur, fællesskab og identitet. Hvert år uddeler DS dannebrogflag og faner til myndigheder, organisationer og foreninger, ligesom der udgives publikationer om dannebrog.

DS blev stiftet den 10. juni 1908 af det bedre borgerskab i Aalborg ved et møde på Latinskolen og har i de forløbne 114 år til daglig passet på dannebrog og været rådgivende med hensyn til dets anvendelse. Såvel organisationer som enkeltpersoner kan optages som medlemmer.

Økonomien til anskaffelse af flag og faner fremkommer ved medlemskontingentet samt salg af valdemarsflag, postkort og pins. Dette har været en gammel tradition landet over at se spejdere og idrætsforeningernes raske piger og drenge komme rundt i by og på land for at sælge dette lille flag.

MYTEN OM DANNEBROG

Valdemarsdag er en dansk nationaldag for slaget ved Reval (Tallinn) i Estland i 1219, hvor der var travlhed ved de danske kyster. Kong Valdemar Sejr var ved at samle en slagkraftig hær for at indlede et korstog mod de hedenske estere. Hæren blev landsat ved Lyndanisse, som hurtigt blev indtaget. 15. juni kastede estererne sig i ly af mørket over den danske lejr. Det kom til kamp, hvor estererne led et stort nederlag. Det var under dette slag ved Lyndanisse, hvor danskerne var trængt tilbage, at et flag med "et hvidt kors på ulden dug" dalede ned fra himlen. Samtidig hørtes en røst, som sagde, at når dette tegn blev holdt højt, skulle danskerne sejre.

Historien er smuk, og selv om den savner enhver form for autenticitet, er den fast forankret i vores danske selvforståelse.

Den 15. juni er nu den dag, hvor vi fejrer dannebrog. Vi kalder dagen for valdemarsdag – til minde om kong Valdemars sejr i Estland. ▶

Skive er Danmarks bedste til 'Grøn udvikling'

Skive Kommune er strøget helt til den grønne top. I Dansk Industris (DI) måling af kommunernes erhvervsklima* indtager Skive førstepladsen i kategorien 'Grøn udvikling'.

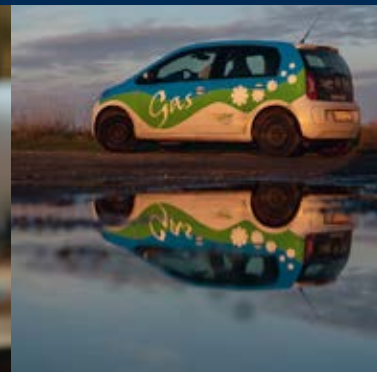
Grøn handling i fællesskab for en egn i balance. Det er opskriften på RENT LIV, som er Skiveegnens fortælling om, hvordan erhvervsliv, uddannelse, foreninger og kommune i fællesskab finder nye, grønne veje at gå.

Således vokser det grønne samarbejde mellem Skive Kommune og erhvervslivet hele tiden i nye, bæredygtige retninger – en satsning, kommunen har arbejdet på igennem mere end 40 år.

Der ligger nødvendigvis en kæmpe indsats bag Skives arbejde med grøn omstilling, som nu har resulteret i at de er kåret som den grønneste kommune. En kombination af det gode samarbejde med virksomhederne samt konkrete grønne initiativer rettet mod kommunens egen drift gør en stor forskel på årets rangliste.

Chef for DI Klima, Grøn Omstilling og Energi, Anne Højer Simonsen.

Legenden fortæller, at dannebrog faldt ned fra himlen under slaget ved Tallinn den 15. juni 1219. Danskerne stod til at tabe slaget, men ved synet af dannebrog vendte krigslykken til den danske konge Valdemar Sejrs gunst.

VALDEMARS DAG I SKIVE

Jeg kom til Skive i 1977, hvor jeg tiltrådte en stilling som officer ved Nørrejyske Artilleriregiment. Allerede samme år blev jeg præsenteret for fejring af valdemarsdagen, en tradition, jeg kunne huske fra min hjemby Hirtshals, hvor jeg som spejder havde deltaget i utallige fejring.

I de kommende år deltog jeg kun i enkelte valdemarsdage, men fra 80'erne blev det mere aktuelt, idet jeg var blevet spejderleder i Høj-slev Stationsby og medlem af den lokale soldaterforening, Nørrejyske Feltartilleriforening.

I starten var det formanden for denne, premierløjtnant Carl Emil Jørgensen, der stod i spidsen for markeringen af valdemarsdagen, der startede med tildeling af flag og faner på rutebilstationen og derefter march gennem byen.

I 1990 tog politikommissær Osvald Nymann over og ledede nu valdemarsdagene med stor ekspertise frem til 1998, hvor kasernen ved kaptajn Carsten Hentzen overtog stafetten.

TRADITIONEN GENOPTAGES I SKIVE

I foråret 2022 indkaldte formanden for De Danske Forsvarsbrødre (DFB) Skive, Benny Mortensen, til et stiftende bestyrelsesmøde i DS Fanekomite for Skive og Omegn og et hold bestående af medlemmer af DFB Skive, Skive Marineforening, Nørrejyske Feltartilleriforening og Veteran Café Skive blev valgt. Opgaverne var store, der var ingen økonomi, og vi skulle godkendes af DS, idet man nu brød med 15 års samarbejde med Viborgforeningen. Det lykkedes, og det officielle navn blev ændret til DS Lokalforening Skive, og vi fik det økonomiske på plads, så vi kunne træffe aftaler.

Arbejdet gik i gang, der blev lavet aftaler med Skive Garden, Tambohus Ungdomsskole, Skives kirker, og man forsøgte at lave et kartotek over foreninger, grupper, myndigheder og forskellige organisationer, der kunne tænkes at ville deltage og evt. på sigt søge om enten et flag eller en fane.

Vi søgte og blev optaget i Kulturelt Samråd og søgte også her støtte til arrangementet, og

det blev bevilliget. Nu var rammerne og økonomien på plads, så skulle vi bare have nogle tilmeldinger.

Der blev maillet til alle kendte foreninger med en mailadresse, og de blev bedt om at hjælpe med salg af valdemarsflag, så også denne del af traditionen kunne komme i gang igen.

Under forløbet blev formanden, Benny Mortensen, syg og måtte trække sig. Jeg var valgt som sekretær og havde dermed fingeren på pulsen, så jeg blev bedt om at overtage for-

mandsposten, til vi kunne indkalde til en stiftende generalforsamling, hvor en bredere bestyrelse var ønskelig for at sikre den fremtidige markering af valdemarsdagen i Skive.

VALDEMARS DAG, DEN 15. JUNI 2022

På denne dag kunne vi samle 14 faner og 68 deltagere til optoget. Efter 15 års fravær ser vi dette som en succes. I de mellemliggende år har vi samarbejdet med DS Viborg, men kunne nu stå på egne ben.

Dagen startede kl. 18 på Posthustorvet, hvor formanden for Danmarks Samfundet Lokalforening Skive, Preben Sloht, bød velkommen.

Med Politihjemmeværnskompagni Skive – Krabbesholm og Skive Gardens tambourkorps i spidsen marcherede optoget ad Adelgade, Torvegade, tilbage til gågaden ad Frederiksgade til Asylgade for at ankomme til Skive Kirke, hvor Valdemarsgudstjenesten blev afholdt. ▶

Formand for Danmarks-Samfundet Skive byder velkommen

Efter indmarch med fanerne forestod sogne- og feltpræst Mads H. Callesen gudstjenesten og kaldte herefter de foreninger op, der skulle modtage en fane. Mads læste et vers specielt udvalgt til hver enkelt forening, hvorefter fane og diplom blev overrakt af formanden, der formanede fanebæreren at føre og passe godt på fanen.

Fanebærerne marcherede ud af kirken til postludium (red. oftest et klassisk stykke musik) og ned til sognegården, hvor de dannede espalier og modtog gæsterne på denne festlige måde.

Under kaffen med kage doneret af Tambohus Ungdomsskole talte 1. viceborgmester Mogens Birkelund for fanen og flaget og trak nogle paralleller til den nuværende situation i Europa.

Fhv. politiinspektør i Skive Thøger Berg Nielsen takkede for at have fået den ære at træde ind i stedet for regimentsfanen med Politihjemmeværns Kompagniets fane og rettede en tak til bestyrelsen for det gode initiativ med at få fejringen tilbage til Skive.

En særlig tak skal lyde til Skive Garden, Tambohus Ungdomsskole, Mads Callesen og Skive Kirkes Sognegård, der sammen med Hancock havde været med til at gøre dagen til en succes.

VEJEN FREM TIL 15. JUNI 2023

Der indkaldes til stiftende generalforsamling i august/september 2022, og den nye bestyrelse kan så tage fat på planlægningen af valdemarsdagen i 2023.

Men det er ikke kun det, foreningen skal tage sig af. Man kan søge om et flag eller fane, hvis man er medlem af Danmarks-Samfundet, enten som privat eller forening.

Ansøgninger skal være DS Landskontor i hænde senest den 1. maj 2023 med uddeling normalt på valdemarsdagen den 15. juni. Men det kan lade sig gøre at få et flag eller fane udleveret på et andet tidspunkt, f.eks. ved en generalforsamling, et årsmøde, jubilæum eller lignende. Det kræver blot en koordination og aftale med DS Lokalforening Skive, blot det er en festlig lejlighed, så flaget eller fanen kan udleveres ved en højtidelighed.

Vi glæder os allerede til igen at få lejlighed til at uddele flag og faner her i Skive.

Du kan læse mere på:

<https://www.danmarks-samfundet.dk/skive> ■

green
innovation
week

Samlingspunkt for grøn omstilling

www.giw.dk

Pladsen forsynes med sol- og vindenergi fra P2X-anlæg □ Ingen plast og pap, hands-on ressourcesybiose

GREEN INNOVATION WEEK

Green Inspirations - erfaringsudveksling - kickstartere - oplæg - dialog -

Green Actions - hands on - udstillinger - matchmaking - show hows - GreenLab Skive

Green Workshops - innovation - faglighed - idéer - løsninger - handling

Vi samler erhvervsliv, elever, studerende og borgere om grøn innovation, inspiration og action

 30.09.2022 **Pladsen bag Elværket Skive**

KOM OG FÅ ERFARINGER MED:

- Fremtidens grønne industri
- Klimaforandringer og byudvikling
- Fremtidens grønne råvarer
- Matchmaking mellem virksomheder/ studerende
- Fremtidens grønne teknologier
- Biodiversitet og business
- Fremtidens grønne byggeri
- Grøn omstilling i uddannelserne
- Fremtidens grønne fødevarerproduktion
- og meget mere...

Dine værter:
Anders Morgenthaler og Søren Vester

Inspiration og netværk

Se hele programmet

RENT
Café LIV

@greeninnovationmakers

Rødning Æblefestival

Rødning
æblets by

Lørdag d. 15/10 kl. 10 - 16
søndag d. 16/10 kl. 10 - 15

- Mostning
- Foredrag
- Sortsbestemmelse
- Streetfood
- Salg af æbler & træer
- Lokalt kunsthåndværk

Følg os på Facebook: Rødning - Æblets By i Salling
og på www.aeblefestival.dk